Doğan Kardeş

Mayıs 1952 ★ 125 Kuruş

Mehmet Ali & Akşamsefası

HOP HOP TAVŞAN

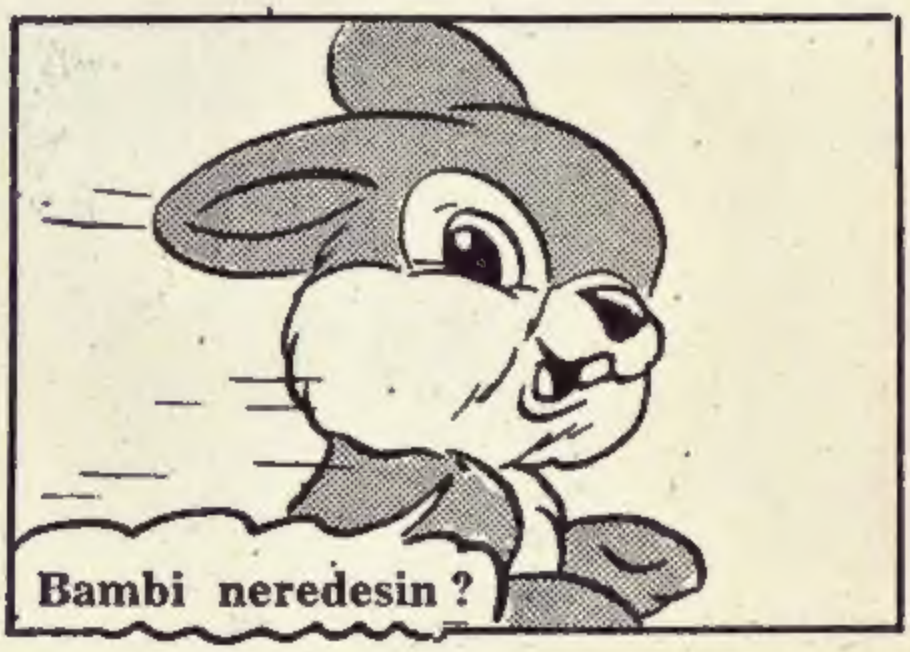

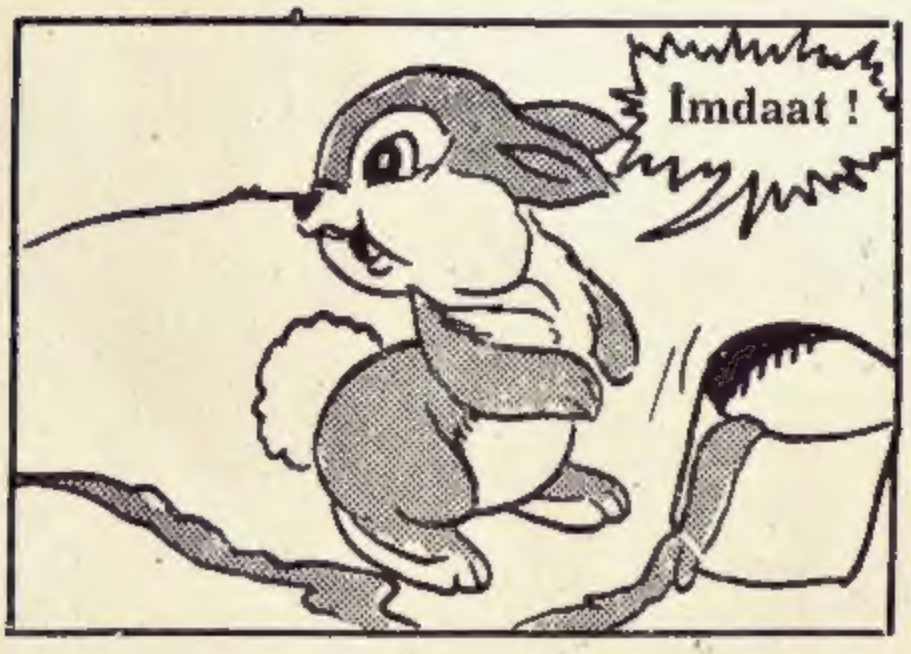

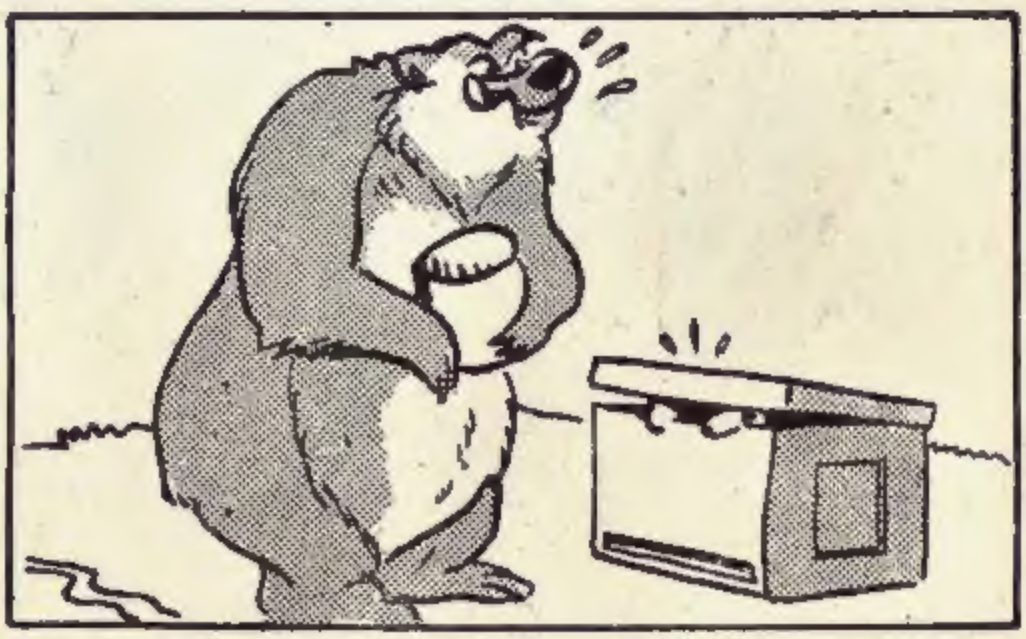

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Kuruluşu : 23 Nisan 1945

•

Sayı: 482 _ Mayıs 1959
Fiatı : 125 kuruş

•

Her ayın başında çıkar aylık çocuk dergisi ★ Sahibi : Kâzım Taşkent ★ Yazı işlerini fiilen idare eden : Şükrü Enis Regü ★ Yazı işleri bürosu : Galata, Kuledibi, İlk Belediye Caddesi, Küçük Hendek sokağı No. 27. Kat 1 ★ Mektup adresi : Posta Kutusu : 217 - Beyoğlu ★ Telefon : 44 74 37 - 44 05 39 ★ Abone posta ve banka havaleleri ve her türlü siparişler Divanyolu Klotfarer Caddesi No. 7 de Doğan Kardeş Yayınevine yapılmalıdır ★ Yayınevi telefonu : 27 34 54 ★ Abone şartları: 12 sayı hesabiyle yıllık 15 lira ★ Yurt dışı iki misli ★ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ★ Gelen yazılar, resimler basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ★ Basıldığı yer : Doğan Kardeş Yayınları A. Ş. Basımevi - İstanbul

☆

Doğan Kardeş Dergisi

ve

kitapları

Yapı ve Kredi Bankasının kültür hizmetlerinden biridir.

Anneler Gününde..

Anneler gününde, 10 Mayıs'ta annenizi sevindirecek bir şeyler yapmayı sakın unutmayın! Meselâ, biriktirdiğiniz paralarla ona sevineceği bir küçük hediye alın. Yahut da bir buket çiçek verip boynuna sarılın. Ve «Anneciğim, sen olmasan ben ne yapardım?» deyiverin. İşlerine yardım edin. Kapağımızdaki kardeş gibi... Onun sinirleneceği, hoşlanmıyacağı şeyleri yapmayın. Kısaca o mubarek kadının gönlünü almak için ne yapmak mümkünse yapın.

Yalnız Anneler Gününde değil, her zaman annemizin kıymetini bilelim!

☆

TATİL AYLARINDA YALNIZ KALMAK İSTEMİYORSANIZ...

Eğer iyi arkadaşlarınız varsa, sizin de iyi çocuklar olduğunuz anlaşılır. Çünkü ancak iyi insanlar, iyi arkadaşlar bulabilir ve iyi arkadaş olabilirler.

Yalnız, insan her zaman arkadaşlariyle beraber olamaz. Hele tatil aylarında okul arkadaşlarımızın her biri bir tarafa dağılır. Yalnız kalırız. Sonra akşamları çokluk evde de yalnızızdır. İşte o vakit, Doğan Kardeş kitapları sizin en iyi arkadaşlarınızdır. Onları okuyarak hem yalnızlığınızı unutursunuz, hem eğlenip oyalanırsınız, hem de bilginizi, görgünüzü, zevkinizi yükseltirsiniz. Bir taşla birkaç kuş vurmak buna derler!

☆

DOĞAN KARDEŞ'İN FİYATI

Doğan Kardeş'in fiyatını arttırmak zorunda kaldığımız için üzgünüz. Kâğıt mürekkep, lişe, yazı, baskı fiyatlarının artması yüzünden biz de tek satış fiyatımızı 100 kuruştan 125 kuruşa yükselttik. Buna karşılık abone fiyatımız (15) lira yerine (10) liradır. Görülüyor ki, Doğan Kardeş'e abone olacak kardeşler yılda 5 lira tasarruf edebilirler.

☆

YENİ KİTAPLARIMIZ

Doğan Kardeş Yayınevi, «Marko Polo» adlı kitaptan sonra bu ay da sizlere konusunu tarihten almış, güzel bir roman sunuyor : Kaçırılan Doktor.

Bu romanda Napoleon Bonapart'ın hırslarına karşı koyduğu için evinden kaçırılan bir doktorla çocuklarının son derece heyecanlı maceralarını okuyacaksınız. Fiatı 200 kuruş.

* * * * * * * *Kırkıncı Yıl* * * * * * * *

ÜÇ ONDOKUZ

Dağ başını duman almış,
Gümüş dere durmaz akar.

ÖZCAN konuşma sırasında dayısına sordu:

— Bilin bakalım: Üç Ondokuz nedir?

— Ne o, Özcan? Yoksa bilmece mi oynıyacağız?

— Öyle bir şey, hem bilmece, hem bildirmece.

— Öyleyse biraz açıkla bari. Canlı mı, cansız mı? Yenir mi, yenmez mi?

— Canlı, hem pek çok canlı, ama yenmez, yenmeden ruhlara sindirilir. İnsanın kuvvet ve cesaretini, kendisine güvenini arttırır. Biraz daha açıklayım: Yeni Türk tarihinin...

— Dur, dur! Galiba bildim. Yeni Türk tarihi... Pek çok canlı... Ruhlara sindirilir... İnsanın kendine güvenini arttırır... Üç Ondokuzdan biri her halde 19 Mayıs olacak. Ama öteki iki Ondokuz ne oluyor?

Özcan: «Evet dayıcığım, esası bildiniz» dedi ve üst tarafını da kendisi söyledi, «1919. - 19 Mayıs 1919: İşte size üç on dokuz.»

Dayısı güldü:

— Bilmecen pek hoş, Özcan, dedi. Bu ay o mutlu günün kırkıncı yıl dönümüne eriyoruz.

Birkaç dakika durdu, gözlerinden belli idi: tatlı bir düşünceye dalmıştı, sonra anlatmağa başladı.

19 Mayıs 1919, Çanakkale kahramanı Mustafa Kemal Paşanın Samsun'da karaya çıktığı gün; yeni Türk tarihinin başladığı gün, çöküp giden köhne Osmanlı İmparatorluğu yerine yepyeni, sağlam ve kuvvetli bir Türk devletinin ilk temel taşının konulduğu mutlu gün.

Yıkılan İmparatorluk

Birinci Dünya Harbinden Osmanlı İmparatorluğu pek ağır bir yenilgi ile çıktı. Ahalisi Arap olan vilâyetlerini, nüfusunun yarısını, ülkesinin yarısından çok fazlasını kaybetti. Başta İstanbul olmak üzere Rumeli ve Anadolu birçok yerler galip müttefik devletler tarafından işgal edildi. Ordular dağıldı. Limanlara, demiryollarına galipler el koydu. Halife - Padişah ile Hükümeti, İstanbulda müttefik devletlerin kontrolü altına girdi. Nihayet 1919 Mayısının 16. günü bir Yunan ordusu İzmir'i işgal etti ve içerilere ilerlemeğe başladı.

Mustafa Kemal
B. M. M. kürsüsünde

DAYATAN MİLLET

Türk milleti bu hallere karşı hareketsiz kalamazdı. Güneyde Fransızlara, Batıda Yunanlılara karşı ayrı ayrı millî kuvvetlerle savaşa geçildi. Fakat düşmanların en yeni silâhlar kullanan çok sayıda kuvvetlerine karşı yerli millî kuvvetlerin eşsiz bir yiğitlikle giriştikleri karşı koyma hareketleri, silâh ve cephane azlığı yüzünden güçlükle tutunabiliyordu.

Sevr Muahedesi

Durum son derece tehlikeli idi. Müttefik devletler Türk topraklarını parçalamak ve bölüşmek için bir muahede tasarısı yapmışlar, onu zorla Türklere kabul ettirmek istiyorlardı. Ne yazık ki, Padişahın Hükümeti «Sevr Muahedesi» denilen bu uğursuz kararı kabul ederek imzalamıştı. Erzurumda doğu vilâyetlerini yabancı istilâsından korumak için bir kongre toplanmak üzere idi. Artık ne Halife - Padişahtan, ne de onun İstanbul Hükümetinden bir hayır beklenemezdi. Vatan ancak Anadolu topraklarında düşmanlarla çarpışmak, onları memleketten sürüp atmakla kurtarılabilecekti.

Anadolu halkı bunu iyi anlamıştı ve bu maksatla harekete de geçmişti. Lâkin ordular ancak ordularla yenilebilirdi. Muvaffak olmak için muntazam ordular lâzımdı, bunun için de bütün memleketi ve milleti teşkilâtlandırmak gerekti. Açıkçası bir başa, kudretli bir lidere şiddetle ihtiyaç vardı.

Çanakkale Kahramanının kararı

Mustafa Kemal Paşa, İstanbul'da kaldığı aylarda Hükümet adamları ile askerlerle, yerli, yabancı önemli şahsiyetlerle temas ediyor, Hükümetin halini, Anadolu'nun durumunu ve müttefiklerin iç yüzlerini, her birinin asıl maksatlarını, aralarındaki anlaşmazlıkları öğreniyordu. Vatanın Anadolu'da ve ancak düşman kuvvetlerini yenip toprakları-

mızdan atmakla kurtarılacağını anlamış ve Anadolu'ya geçmeğe karar vermişti. Bu karar üzerine Ordular Müfettişi sıfatı ile İstanbul'dan hareket etti.

On dokuz Mayısta Samsun'da karaya çıkan Atatürk'ün şahsında Türk Milleti şiddetle muhtaç olduğu büyük Başa kavuştu. O günden sonra Türk tarihinin akışı yeni ve mutlu bir yola girdi.

Kongreler ve T. B. M. M.

Samsun'dan Erzurum'a giden bu büyük asker, kongreye Başkan seçildi ve orada Anadolu ve Rumeli Hukukunu Koruma Cemiyetini kurdu. Bu faaliyetinden ürken Padişah, onu Ordular Müfettişliğinden azletti. O da askerlikten istifa ederek serbest bir vatandaş gibi harekete geçti. Sonra Sivas'ta yurdun her tarafından gelen üyelerle bütün Türkiye Kongresi toplandı. Millî And esasları kararlaştırılarak İstanbul'da Mebusan Meclisine bildirildi. Çok geçmeden İstanbul Meclisi yabancı kuvvetlerin baskısı altında dağılınca Ankara'da Türk Milletinin asıl gerçek temsilcisi olan Türkiye Büyük Meclisi açıldı. (23 Nisan 1920). Yeni Türk Devleti işte o gün kuruldu ve İstanbul'daki Padişah Hükümeti ile münasebet kesildi. Millî ordular teşkil edildi.

T.B.M.M. Orduları: Zaferler

Ankara yakınlarına kadar sokulmuş olan Yunan orduları 1922 Ağustosunun 26 sından 30 una kadar süren büyük savaşta müthiş bir hezimete uğratıldı, Başkumandanları esir edildi. Eylülün 9 uncu günü muzaffer ordularımız İzmir'e girdi.

Çok geçmeden vatan topraklarında tek bir düşman askeri kalmadı. Türkiye kurtuldu. 1923 Temmuzunun 23. günü Lausanne (Lozan) da Türkiye, Birinci Dünya Harbinin galipleri olan büyük devletlerle, eşit şartlarla imzaladığı andlaşma ile haklarını bütün dünyaya kabul ettirdi. 29 Ekimde Cumhuriyet ilân olundu. Bütün bunlar Türk milletinin askerlik ve siyaset dehasını temsil eden büyük Başın, Mustafa Kemal Paşanın, rehberliği, kumandanlığı ve idaresi sayesinde oldu.

Atatürk Devri

Sonra memlekette Atatürk devri, yani büyük inkılâplar devri başladı. Kemal Atatürk yalnız eşsiz bir askerî deha değildi, O, Türk Milletinin bir buçuk asırdan beri özlediği yüksek seviyede kültürlü bir millet olmak emelini de temsil ediyordu.

Bu emel de onun idaresi altında gerçekleşti: 1918 de yıkılan orta çağın Halife - İmparatorluğu yerine Türk topraklarında, 25 yıl içinde, bütün teşkilâtı ile yepyeni bir lâyik Cumhuriyet Türkiyesi kurdu.

19 Mayısın Mânası

— İşte Özcan, bunun içindir ki, 19 Mayıs 1919 Türk tarihinde en büyük günlerin başında gelir.

Mustafa Kemal tam vaktinde yetişip millî kuvvetlerin başına geçmeseydi, memleketin hali ne olurdu?

O mutlu günün yüksek mânasını anlamak için yalnız bunu düşünmek bile yeter. Gençlik ve Spor Bayramının asıl mânası da, Özcan, bence, bu sualin cevabından anlaşılır.

Güneş ufuktan şimdi doğar,
Yürüyelim arkadaşlar

Ses duvarı ve Kamçı

Deniz düzlüğü üstünde 20 derece kadar ısıda ses, saniyede 310 metre hızla gider. Sahilden 600 metre uzaktan geçen bir vapur düdük öttürürse düdük borusundan çıkan buharı görmenizden ancak iki saniye kadar sonra düdük sesini işitirsiniz. Bir uçak saatte 1200 kilometreyi aşan bir hızla giderse ses hızını geçer, ses hızını aştığı anda havada bir patlama duyulur; buna ses duvarını aşmak derler. Amerikalı bir uzman yaptığı hesaplar sonunda şu hükme varmıştır: Bir kamçı hızla sallanırsa şaklar. Biz buna, «Kamçıyı şaklatmak» deriz. İşte bu şaklama sesi kamçının uç kısmının sesin hızını aşan bir hızla oynamasından, yani ses duvarını aşmasından doğan patlama sesidir. Çünkü, uzmanın hesabına göre, saniyede 10/12 metre hızla sallanan kamçının ip kısmının ucunda bu hız saniyede 440 metreye yükselmektedir. Bu da ses duvarını aşmak için gereken hızın üstündedir.

Yaman köpek

CAN kocaman, düşük kulaklı bir köpekti. Bir apartmanın en üst katında, sahibi Bay Güngör ile beraber yaşar. Bay Güngör, kalemiyle geçinen bir yazardı. Birçok kitaplar yazmıştı. Kitap yazmak deyip de geçmeyin. Öyle kolay bir iş değildir. Durup dinlenmeden çalışmak ister. İşte bu yüzden de Bay Güngör'ün köpeğiyle oynıyacak vakti pek olmaz. Yalnız hayvanı büsbütün eve kapadığını da sanmayın. Günde üç defa onu parka götürür. On, onbeş dakika dolaştırır. Böylece hem kendisi hava almış olur, hem köpeği!...

Doğrusu Can gibi köpek de zor bulunur. Akıllı mı akıllı bir hayvandı. Sahibi çok zaman kendisiyle ilgilenmediği için birçok işlerini kendisi görür. Meselâ karnı acıkınca dolaptan yiyeceğini kendisi alır, susadığı zaman musluğu burnuyla iterek açar, sonra yine kapatır. Radyo dinlemek isterse düğmeyi ağzıyla açıp sonra da kapatabilecek kadar kabiliyetlidir. Hattâ pek canı sıkılırsa, ön ayaklarıyla kapıyı açıp dışarıya da çıkabilir. Sahibinin ona öyle güveni vardır ki, sokağa çıkarken tasma bile takmaz, sadece:

— Otomobillere dikkat et, yavrum, der, bir de yeşil ışık yanmadan karşıya geçme!

Can da bunlara çok dikkat eder. Sadece canını sıkan bir şey vardır: Evde fazla kalmak. Ah biraz daha fazla parka gidebilse!... Hele öğleden sonraları parkın çocuklarla dolu olduğu saatlerde aklı hep dışarda kalır.

Bir gün yine beraber sokağa çıkacaklardı. Can, sahibinin ne yaptığına dikkatle bakıyordu. Sahibi ilk önce holde bir düğmeye basmıştı. Çok geçmeden otomatik asansör gelmiş ve kapısı açılmıştı. Sonra birlikte içeri girmişlerdi. Asansörün kapısının yanında bir sıra düğme vardı. Binince Bay Güngör en alttaki düğmeye basmış, asansör de en alt kata inmiş ve durmuştu.

— Acaba aynı şeyi ben tek başıma da yapamaz mıyım? diye Can'ı bir düşüncedir aldı.

Neyse parka gittiler, biraz dolaştıktan sonra Bay Güngör:

— Hadi bakalım, eve, dedi.

Halbuki Can, tam çocuklarla ahbaplık kurmak üzereydi. Çaresiz, kuyruğunu

bacaklarının arasına sıkıştırıp evin yolunu tuttu. Apartmana girince yine dikkat etmeye başladı. Bu defa da sahibi asansördeki düğmelerin en üstte olanına basmış, asansör de kendi katlarına gelince durmuştu. İçeri girince Bay Güngör:

— Bugün patırtı istemem Can, dedi, sakın radyo dinliyeyim deme.

Can'ın çok canı sıkılmıştı. Durdu durdu: «Bu da hayat mı?» diye düşünürken, birden aklına asansör geldi.

— Sahi, dedi, ben asansörle inmeyi deniyecektim. Bundan daha iyi fırsat olmaz.

Hemen kalktı, dışarı çıktı. Sahibinin yaptığı gibi holdeki düğmeye bastı. Asansör kendi kendine gelmişti. Hemen bindi. Sonra en alttaki düğmeye bastı. Tamam, çok geçmeden aşağıya inmişti bile. Ne zamandır hasretini çektiği parkın yolunu tuttu. Artık doya doya oynıyabilecekti.

Gerçekten çocuklarla arkadaşlık kurmakta hiç de zorluk çekmedi. Artık ne oyunlar oynadılar, ne oyunlar!. Saklambaçın, köşe kapmacanın bini bir paraya. En sonunda da çocuğun biri, bir çomağı fırlatıp:

— Getir! diye bağırdı.

Can, fırlıyarak alıp getirdi. Biraz daha oynadıktan sonra, çocuklar yavaş yavaş evlerine gitmeye başladılar. Artık ortalık kararmaya başlamış, Can'ın da fena halde karnı acıkmıştı. O da hemen apartmanın yolunu tuttu. Doğruca asansöre gitti. Arka ayaklarının üstünde doğrularak en üstteki düğmeye basmak istedi. Fakat eyvah!. Boyu yetişmiyordu... Alabildiğine gerinerek ön ayağını uzattı. Ancak düğmelerin yarısına, yani dördüncü katın düğmesine kadar uzanabiliyordu. Ne olursa olsun deyip, yetiştiği düğmeye bastı. Asansör biraz çıktıktan sonra durdu. Sonra tekrar inmeye başladı. Demek ki, aşağıdan çağırmışlardı. Belki en üst kata çıkan biri bulunur diye beklemiye başladı. İlk binen bir kadındı. Üçüncü kata kadar çıktı. Oradan başka biri bindi, aşağıya indi. Sonra bir başkası beşinci kata çıktı... Böyle, böyle

kimbilir kaç sefer yaptı. Hiç kimse en üstteki düğmeye basmıyordu. Nihayet Can, ne olursa olsun deyip dördüncü katın düğmesine bastı, oraya varır varmaz da asansörden indi. Sağa sola bakınırken bir de ne görsün: Merdiven! Evet, bu merdivenden çıkabilirdi... Hemen basamakları üçer beşer atlıyarak çıkmaya başladı. Nefes nefese kalmıştı ama, çok geçmeden de evine varmıştı.

Tam o sırada sahibi de yazı masasından kalkıyordu:

— Aferin Can, dedi, uslu durdun. Seni yarın iyice gezdireceğim.

Bay Güngör bunları söylediği sırada birden Can'ın ayakalarını gördü. Yanına varıp yakından baktı:

— Hele hele, dedi, bunlar da ne! Tırnaklarının arası çimen dolu. Yoksa parka mı gittin ?

— Hav, hav, diye Can cevap verdi.

— İyi ama, nasıl yaptın bu işi?

Can, suali anlamış gibi kuyruğunu sallıyarak hole doğru yürüdü. Sonra düğmeye basıp asansörü çağırdı.

Bay Güngör olup bitenleri anlamıştı:

— Aferin sana Can, dedi. Mükâfat olarak sana bol etli bir kemik vereceğim. Hem de senin ne yaman bir köpek olduğunu, hayvan dostu çocuklara tanıtmak için bir hikâye yazacağım. Tabii sözüm söz, yarın da seni bütün gün gezdireceğim.

— Hav, hav...

Can neşe içinde kemiğini kemirirken, Bay Güngör de oturdu, bu hikâyeyi yazdı.

İKİ FIKRACIK

I.

Öğretmen Ali'ye sordu:

— Ne yapıyorsun?

— Kardeşime mektup yazıyorum.

— Peki, neden bu kadar yavaş yazıyorsun?

— Kardeşim hızlı okuyamaz da ondan!...

II.

Adam, oturmuş mektup yazıyordu. Bir ara karısı onun sıkıntı ile yüzünü buruşturduğunu gördü.

— Bir şey mi oldu, diye sordu.

— Sorma, tam dilimin ucundaydı, gidiverdi.

— Üzülme canım yine gelir.

— İmkânı yok. Çünkü dilimin ucundaki puldu.

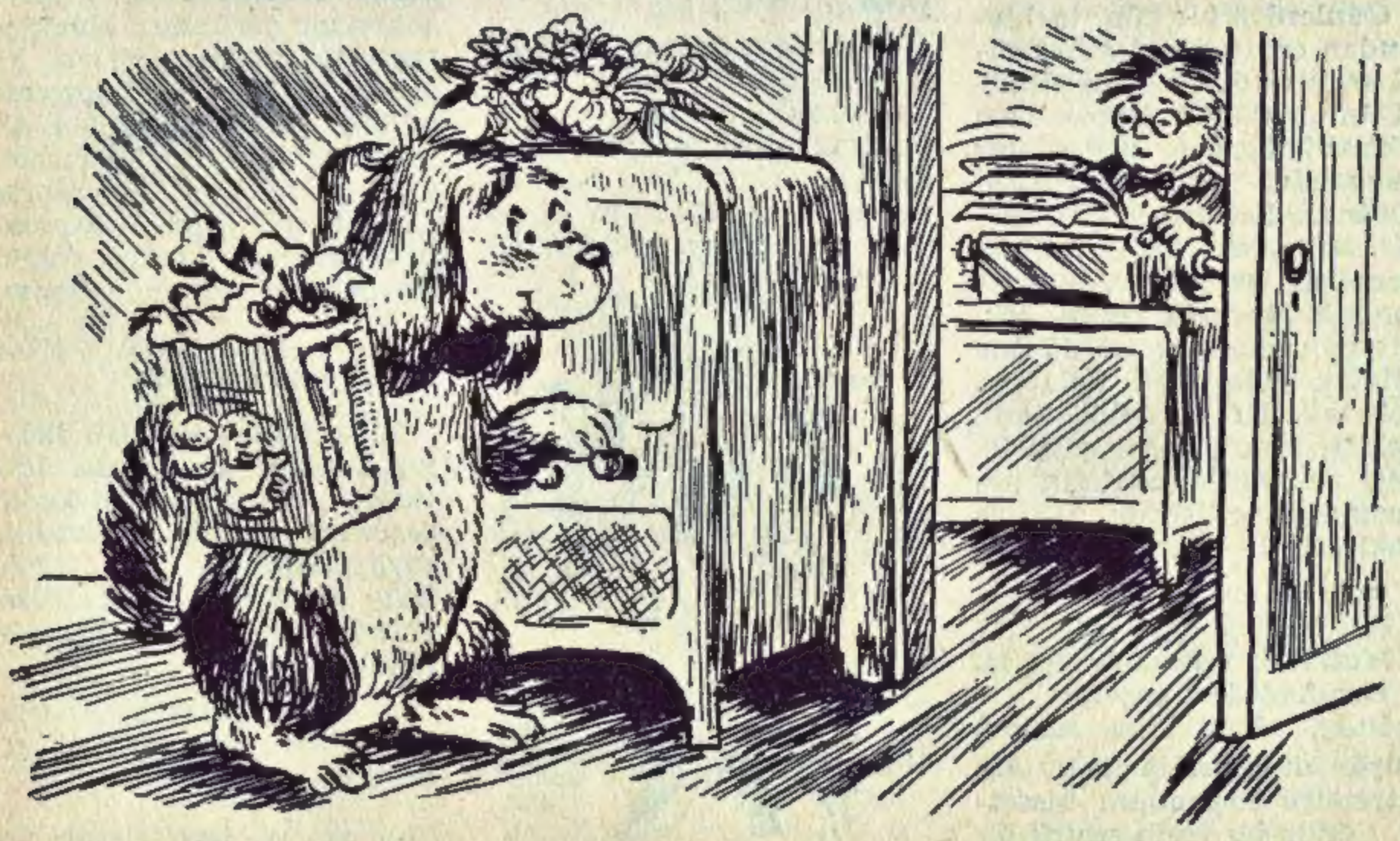

MUTLULUK ÜLKESİ

BİLLY, işi başından aşkın bir çiftçiydi. Bütün gün sabahtan akşama kadar, bahçesini beller, kümesi temizler, inekleri sağar, kısacası durmak dinlenmek bilmeden çalışırdı.

Günlerden bir gün, ineklerinden en iyisi Betsy'nin sütü kesiliverdi. Olur şey değildi bu... Çünkü Betsy hem sıhhatli, hem de sağlam bir hayvandı. Durup dururken sütünün kesilmesi için hiçbir sebep yoktu. Billy ne yapacağını şaşırmıştı. Bu işe fena halde canı sıkılıyordu. Bir gün yine düşüne düşüne otlakta dolaşırken kulağına çok tatlı bir ses geldi. Sesin geldiği tarafa doğru yürüdü. Ses, ilerideki fundalığın arkasından geliyordu. Oraya yaklaşıp dinlemiye başladı.

Dol, kovam dol,
Beyaz, bembeyaz sütle.
Mutluluk ülkesinde içelim
Kendimizden geçelim.

Billy, «Mutluluk» sözünü duyar duymaz, bacaklarının titremiye başladığını hissetti. Çünkü bu yerin sihirli bir ülke olduğunu duymuştu. Orada yaşıyanlar bazan görünür, fakat birdenbire gözden kayboluverirlermiş. Demek bunu söyleyen sihirli Mutluluk ülkesinden gelmiş biriydi. Billy fundalığa doğru yaklaşıp baktı.

Evet, düşündüğü gibiydi. Çok güzel bir kadın, ineği Betsy'nin yanına oturmuş, onu sağıyordu. Billy bu manzarayı görünce öyle bir kızdı ki, hemen kadının üzerine atılıp kovayı elinden al-

mak istedi. Demek Betsy'nin güzelim sütlerini çalan bu kadındı.

O sırada kadının yanıbaşında gri bir pelerin gözüne ilişti. Billy, Mutluluk ülkesinde oturanların gri pelerin sayesinde görünmez olduklarını duymuştu. Demek ki, şimdi bu pelerini kapıverse kadının silâhını elinden almış olacak, onun kaçmasını önliyecekti. Evet, ne olursa olsun bu gri pelerini kapmalıydı. Yavaşça kadına yaklaşıp pelerini yakaladı. Sonra:

— Ne yapıyorsun burada küçük hanım, dedi.

Zavallı kadın birden fırlayıp kalkmış, süt kovası devrilmişti. Kadıncağız o kadar şaşırmıştı ki, bir kelime bile söyliyemiyordu. Bu arada Billy onun son derece güzel olduğunu görmüştü. Nihayet zavallıcık:

— Lütfen pelerinimi verin, diye inledi, yoksa evime gidemem.

— İyi ya işte. Cevap ver

bakalım, neden ineğimin sütünü çalıyordun?

— Sütün parasını veririm. Yeter ki, pelerinimi geri ver.

— Yani ne istesem verecek misin?

— Evet.

— O halde seninle evlenmek istiyorum.

Kadın her halde bunu beklemiyor olmalıydı ki, birden çok şaşırdı. Sonra:

— Peki, dedi, yalnız iki şartım var. Birincisi sen de benimle beraber Mutluluk ülkesine geleceksin.

— Peki, ya öbür şartın?

— Öbürü de, Mutluluk ülkesine gittikten sonra bir daha asla buraların adını ağzına almıyacak, burayı hatırlatacak bir şey söylemiyeceksin. Yoksa benden ayrılmak zorunda kalırsın.

Billy hiç düşünmeden razı oldu ve pelerini verdi. Kadın pelerini alınca ikisinin birden başına doladı. Aynı anda Billy gözlerini kamaştıran bir parıltı hissetti.

Tekrar gözünü açtığı zaman, otlak, hayvanlar kaybolmuştu. Büyük bir sarayın beyaz, mermer merdivenlerinde duruyordu. Yanında kıraliçe kılığında son derece güzel bir kız vardı. Biraz dikkat edince bunun, ineğini sağan kadın olduğunu anladı.

— Tıpkı bir kıraliçeye benzemişsin, dedi.

— Zaten kıraliçeyim. Adım Miriola. Mutluluk ülkesinin kıraliçesiyim. Kendine de bir baksana...

O zaman Billy kendi üstüne başına baktı. O da tıpkı kırallar gibi giyinmişti.

Aradan haftalar geçti. Billy bu ülkede çok mesuttu. Fakat kendi çiftliğini de hiç unutamıyordu. İnekleri, tavukları, ekinleri gözünde tütüyor, ama Miriola'ya onlardan bahsedemiyordu. Çünkü bahsettiği anda bu ülkeden ayrılması lâzımdı. Halbuki karısını seviyordu. Günler geçtikçe kendi dünyasına olan hasreti öyle arttı ki, âdeta Mutluluk ülkesinden sıkılmaya başladı.

O sırada, bir gün kıraliçe büyük bir ziyafet tertipledi. Ülkenin bütün ileri gelenleri davet edildi. Bu büyük ziyafetin bütün özelliği, yemeğin başında ikram edilecek

«eşsiz içki» deydi. Sofraya oturulduğu zaman herkes büyük bir heyecanla içkinin gelmesini beklemiye başladı.

Billy ise misafirlerden daha heyecanlıydı. Biraz sonra Mutluluk ülkesinin yeni bir sırrını daha öğrenecekti. Herkesin bu derece büyük bir iştahla beklediği içki nasıl bir şeydi acaba?

Nihayet iki uşak içeri girdi. Bir tepsinin içinde kocaman bir kâse vardı, onun yanında bir kepçe duruyordu. Kâseyi sofraya bıraktıktan sonra, kepçe ile herkesin kadehine doldurmaya başladılar. Billy tatmak için sabırsızlanıyor, ama diğerlerini beklemek gerektiğini de biliyordu. Nihayet kadehler doldu. Herkes kadehini kaldırdı. Billy önce bir yudum aldı, sonra bir daha, nihayet kadehteki içkinin hepsini içti ve aynı anda büyük bir şaşkınlık içinde:

— Ayol, bu benim ineğim Betsy'nin sütü! diye bağırıverdi.

Aynı anda yaptığı hatayı anladı. Kendi dünyasından bahsetmişti. Bütün davetliler dehşet içinde ona bakıyorlardı. Miriola üzüntüden bembeyaz olmuştu. Billy'nin hemen Mutluluk ülkesinden gitmesi gerekiyordu.

Zavallı Miriola hüngür hüngür ağlamıya başlamıştı. Ama ağlamanın faydası yoktu. Sevgili kocası ayrılmak zorundaydı. Ona dönerek:

— Gitmen lâzım Billy, dedi.

Billy:

— Peki, diye cevap verdi. Gideyim. Yalnız buradan hâtıra götürmeme müsaade edilmez mi acaba?

— Götürebilirsin. Fakat tek başına taşıyabileceğin bir şey olmalı.

Herkes ona bakıyordu. Miriola vedalaşmak için ayağa kalkmıştı. Billy birden Miriola'yı belinden tuttuğu gibi kucakladı ve kapıya doğru koştu. Bir yandan da:

— İşte taşıyabileceğim hâtıra bu, diye söyleniyordu.

Tam salonun kapısından çıkarken gözlerini kamaştıran bir parıltı oldu.

Tekrar gözlerini açtığı zaman Miriola ile beraber otlaktaydılar.

Birden, «Moooo» diye bir ses duydular. Betsy sevinç içinde onlara doğru geliyordu.

Miriola da bu işe sevinmişti. Billy'ye bakarak gülümsedi. Birlikte ömürlerinin sonuna kadar mesut yaşadılar.

Samsuna Bir Gemi Gelir..

SAMSUN deyince insanın aklına ne gelir çocuklar? Benim aklıma bir gemi gelir. Benim aklıma 19 Mayıs 1919 gelir. Benim aklıma, mavi gözleri, mavi denizler gibi engin... sarı saçları altın başaklar gibi pırıltılı bir kahraman gelir...

Samsun deyince ben hep Mustafa Kemal'i hatırlarım. Çünkü O, Kurtuluş Savaşına nasıl başladığının hikâyesini tarihlere şu cümlelerle armağan etmiştir: «19 Mayıs 1919 da Samsun'a çıktım!»

Ben Samsun'u gördüm, bundan tam kırk sene evvel yepyeni bir azim bir ideal ve bir kurtuluş savaşı için yanında bir avuç arkadaşiyle beraber Samsun'a çıkan Mustafa Kemal'i de gördüm. Sizlerden bir, iki yaş büyük bir çocuktum. Bir gün tarih dersimizde kapı açılmış içeriye şimşek bakışlı bir güzel insan girmişti. Arkasında başkaları da vardı, ama biz bütün sınıf yalnız ilk gireni görmüştük. Nasıl heyecanlı, nasıl sevinçliydik... Bize: «Nasılsınız çocuklar?» diye sormuş, biz de ona sağol, demiştik.

Öğretmenimiz Çaldıran Meydan Muharebesini anlatıyordu. Mustafa Kemal sormuştu: «Kaç tarihinde oldu Çaldıran?» Biz cevap vermiştik: «Yirmi altı Ağustos!» O yine sordu: «26 Ağustosta başka ne oldu?» Bir arkadaşımız ayağa kalktı: «Gazi Babamız Büyük Taarruza başladı!»

Gazi Babamız... Bu söz hem Atatürk'ü güldürmüştü, hem de hepimizi... Sonra O: «Evet... demişti. 26 Ağustos Türkler için uğurlu bir gündür!...»

Ama çocuklar, lâf lâfı açtı da Samsun'dan uzaklaşıverdik... Halbuki bugün sizinle biz bu şehirde dolaşacak, gezinecektik...

Samsun, Karadeniz'in en güzel şehirlerinden biridir.

Denizden bakın... kırmızı damlı evleri set set sanki bir anfi gibi yükselir. Gök hemen daima mavi... ve yeşillik... Yerin yeşiliyle göğün mavisi, bu kırmızı damlı evlerde birleşir de ortaya çok değişik bir manzara çıkar...

Bilir misiniz oraya Karadeniz'in Paris'i diyenler var. Bir şehrin güzelliğini, medeniliğini, şenliğini anlatmak için onu Paris'le kıyaslamak moda olmuş... Yoksa Samsun'un tabiî güzellikleri, özellikleri, tarihî değeri Paris'le kıyaslanmadan da anlantılabilir elbet...

Ne zaman kurulmuş bu şehir bilmem biliyor musunuz?

Tarihlere bakarsanız Milâttan evvel sekizinci yüzyılda Miletliler tarafından... O zamanki şehir, şimdikinin iki kilometre kuzey batısında, Kalyon Burnu denilen yerdeymiş.

O çağların en güzel, en bakımlı şehirlerinden biriymiş, büyük mâbetleri, mermer âbideleri, güzel sarayları varmış.

Sonra, Romalı Lukullus kumandasında Roma orduları bu güzel şehre girmiş, her yer yanmış ve yıkılmış.

Milâttan Sonra 395 yılında Roma İmparatorluğu ikiye ayrılınca Samsun Doğu Roma'nın hâkimiyetine girmiş. Onlardan da Cenevizlilerin eline geçmiştir.

Nihayet Selçuk Türkleri, Karadeniz sahillerinde bir limana sahip olmanın değerini anlıyarak eski Samsun'a çok yakın bir yeni Samsun şehri kurmuşlar, eskiye Gâvur Samsun, yeniye de Müslüman Samsun demişler.

Müslüman Samsun Onüçüncü Yüzyılda Canikoğullarının merkezi olmuş, nihayet Yıldırım Bayezid kumandasındaki ordular tarafından Türk - Osmanlı Birliğine katılmıştır.

Mehmet Ali & Akşam fotosu

Samsun limanından bir görünüş

Samsundan bir köşe

Samsun'un kuşbakışı tarihi böylece özetlenebilir...

Zaten şehre girer girmez, görmüş geçirmiş bir beldede olduğunuzu anlarsınız...

Her liman şehri gibi bu şehir de ne kadar hareketli, ne kadar civcivlidir bir bilseniz... Sanki bütün insanların acele bir işi vardır, bir yere yetişecektir, geç kalmıştır.

Sadece Orta Anadolu'nun ve Doğu Anadolu'nun değil, Orta Doğunun bile sayılı limanlarından biri olması onu böyle hareketli yapmıştır.

Kara yollariyle yurdun muhtelif bölgelerine bağlanmış olmasını da unutmıyalım...

Samsun'a gelirken denizden mi geldik? Giderken mutlaka karadan gitmeliyiz çocuklar. Çünkü Samsun aynı zamanda bir tütün şehridir. Orada yetişen yaprak tütünün bütün dünyada şöhreti vardır.

Tütün tarlalarında dolaşmak, güzel ve çevik Karadenizli kızların ya tütün fidelerini dikişini ya da yaprak kırışını görmek ayrı bir zevktir. Bunları görmiyen Samsun'u görmüş sayılmaz.

Okumuşu, yazmışı çoktur, aydın ve uyanık bir yerdir. Nereye gitseniz konuşacak, bazı fikirleri, bazı olayları tartışacak aydın insanlar bulursunuz orada.

Sonra, nefis bir de parkı vardır... Baharda çimenler arasında kır menekşeleri açar.

Atatürk'ün İstiklâl Savaşının ruhunu gösteren en güzel heykeli de oradadır.

Şaha kalkmış bir at... Şaha kalkmış bir imanın temsilcisidir. Atatürk onun üzerinde!

Hani ne demiş şair, çocuklar?

Samsun'a bir gemi gelir
Vay ne gemi ne gemi...
Güneşi taşıyor...
Dayan Anadolu dayan
Kurtuluş yaklaşıyor
Samsun'a bir gemi gelir
Vay ne gemi vay ne gemi...

Nezihe ARAZ

Mehmet Ali & Akşamsefası

Samsunda tütün dizen kızlar

Çalgıcı Ayı

İHTİYAR orman bekçisi, kulübesinin eşiğinde çömelmiş keman çalıyordu.

Köylülerden biri, önünden geçerken seslendi:

— Sen kemanı bir yana bırak da bekçi dayı; tüfeğini omuzla, orman yolunu tut. Gelirken, ormanda ayı izlerine rasladım... Hem senin eline tüfek, kemandan daha çok yakışacaktır.

İhtiyar bekçi, kemanı bıraktı; köylüye, ayı izlerini nerede gördüğünü sordu ve tüfeğini omuzlayarak ormana daldı.

Ormanda, köylünün söylediği yerlerde bir hayli gezdi, dolaştı ama bir türlü ayıya raslıyamadı. Adamakıllı yorulmuştu. Biraz dinlenmek için bir ağaç kütüğüne sırt vererek oturdu.

Orman sessizlik içindeydi. Ne bir dal çıtırdısı, ne bir kuş sesi işitiliyordu. Birdenbire bekçinin kulağına kalın bir telin çekilip bırakılmasından çıkan gür ve tatlı bir «Dınng» sesi geldi.

Biraz sonra bu vınlama yeniden duyuldu.

İhtiyar bekçi şaşakaldı:

— Allah Allah! Ormanda böyle sesleri kim çıkartıyor acaba? diye mırıldandı.

Öte yandan tatlı, kalın sesler birbiri ardınca hâlâ devam ediyordu. Bekçi, oturduğu yerden kalktı ve seslerin geldiği yana doğru yürüdü.

Ses, ormanın kenarından geliyordu. Bekçi, gürültü etmeden, bir çam ağacına yanaştı ve onu siper alarak etrafını gözetlemeğe başladı.

Biraz ötede fırtınanın kırarak parçaladığı bir ağaç duruyordu. Gövdesi, birkaç parçaya ayrılmış gibiydi. Ağacın dibinde bir ayı oturmuş; patisiyle dallardan birini tutmuştu. Önce bunu kendine doğru çekiyor, sonra birdenbire bırakıyordu. Ağaç parçası, hayvanın pençesinden vınlıyarak kurtuluyor, gecenin sessizliğinde hoş bir uğultu yapıyordu.

Bekçi de dinledi. Ağacın vınlaması onun da hoşuna gitmişti.

Vınlama kesilince, ayı tekrar patisini ağaca uzattı..

Ertesi akşam, evine dönerken, köylü yine bekçinin kulübesi önünden geçti.

İhtiyar adam her zamanki gibi kapının eşiğinde oturmuş, kemanın tellerine dokunarak, ormanda duyduğu vınlamaları taklit etmeğe çalışıyordu. Köylü ona.

— Ayıyı vurdun mu bekçi dayı, diye sordu.

— Gördüm, ama vurmağa kıyamadım oğlum. O da, benim gibi, çalgıcının biri... Silâh çekmeğe bir türlü elim varmadı.

Nihal Y. TALUY

GEZEN YENGEÇ

Batı Hindistanda «Gezen Yengeç» adını taşıyan bir yengeç vardır. Bu hayvan denizde doğar, denizde büyür, denizde avlanır. Fakat ihtiyarlayınca karaya çıkar ve artık ömrünün sonuna kadar orada yaşar.

★

En kısa ve en uzun alfabeler:

Havaiyen dilinde sadece 12; Tatar dilinde de 202 harf vardır.

TİLKİNİN KURNAZLIĞI

BİR sabah Bayan Tilki, dereye doğru giderken karşısına komşusu Bayan Ayı çıktı. Tilkinin ağzında uzunca bir sopa vardı. Selâm sabahtan sonra Bayan Ayı, Tilkiye ağzındaki sopayı ne yapacağını sordu. Tilki sopayı yere bırakarak:

— Dereye yıkanmaya gidiyorum da ondan, diye cevap verdi.

— İyi ama sopayı ne yapacaksın? Sopayla banyo edilmez ya.

Tilki, biraz tereddüt ettikten sonra:

— Bak dostum, dedi. Bu bir sırdır. Kimseye anlatmıyacağına söz verirsen sana söylerim.

— Söz veriyorum.

Bayan Tilki, izah etti:

— Efendim, son zamanlarda pek kaşınıyorum da... Malûm ya, pireler... Biz ne kadar temizlenirsek temizlenelim bu pirelerden kurtulamıyoruz.

— Anladım, iyi güzel ama, sopanın pirelerle ne ilgisi var? Herhalde sopayı eline alıp pireleri kovalıyor değilsindir.

Bayan Tilki gülümseyerek cevap verdi:

— Ben pirelerimi bu sopaya bindirip derede gezmeye çıkarıyorum. İstersen benimle gel de nasıl yaptığımı gör.

Beraber dereye varınca tilki:

— Şimdi beni seyret, bak sopayı nasıl kullanıyorum göreceksin, dedi.

Hemen sıçrayıp dereye girdi. Şimdi başı dışarda kalmıştı. Sopa da ağzındaydı. Ayı bir taraftan dikkatle onu seyrediyor, bir taraftan da: «Acaba sopa ne işe yarayacak,» diye düşünüyordu.

Bayan Tilki, burnunun ucuna kadar suya girdi. Birkaç dakika o halde kaldı. Üstündeki pirelerin hepsi boğulmamak için sıçrayıp sopaya çıkmaya başladılar. Bayan Tilki, pirelerin sopada toplandığını görünce, sopayı akıntıya bırakıverdi. Kendisi de sahile çıktı.

— İşte oldu, dedi, gördün mü?

— İyi ama ne oldu? Ben yine anlamadım.

Bunun üzerine tilki pirelerin sudan kaçıp sopaya geldiklerini, sonra da sopayla beraber akıntıya kapılıp gittiklerini söyledi. Bayan Ayı nihayet anlamıştı; şimdi hem gülmekten katılıyor, hem de kendi kendine:

«Şu tilkilerin kurnazlığı üzerine söylenen sözler hiç de boş lâf değilmiş,» diyordu.

TİBET VE TİBETLİLER

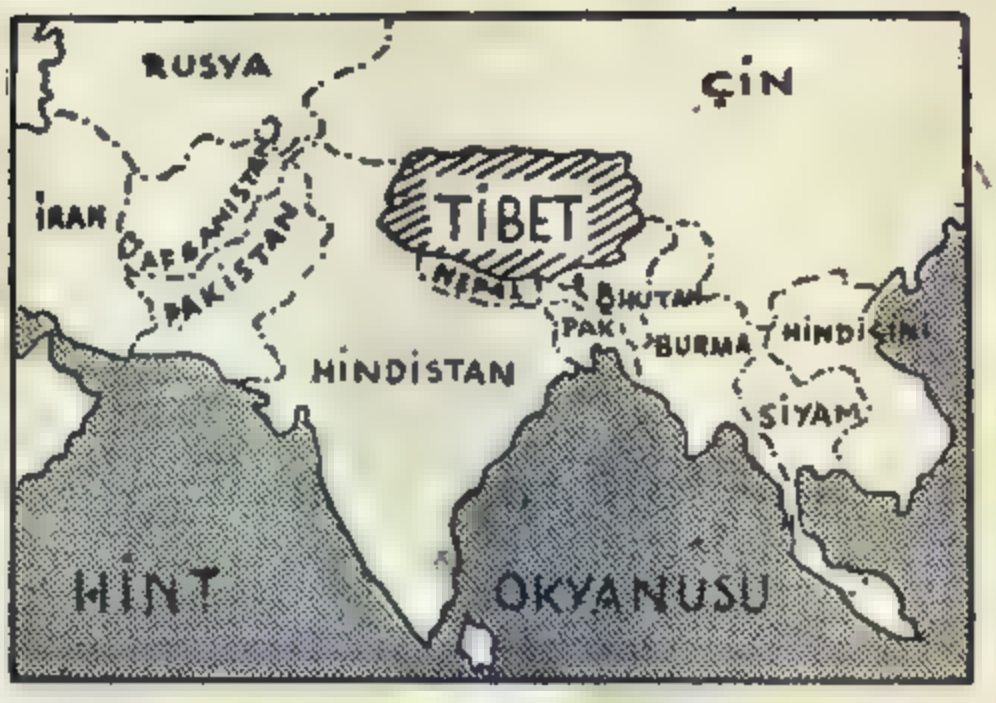

TİBET, Asya'nın hemen hemen ortasında pek geniş ve çok yüksek bir yayladır. Genişliği Türkiye'nin iki misline yaklaşır: Bir buçuk milyon Km². Ortalama yüksekliği 5000 metre. Yaylanın kuzeyi ve batı - kuzeyi Kuen - Lun ve Karakurum, güneyi Himalayaların kuzey silsilesi gibi dünyanın en yüksek dağları ile çevrilmiştir. İklim gayet serttir, kışlar uzun sürer ve çok soğuk olur. Yaylanın yüzünde doğudan batıya sıra sıra dağlar ve pek çok sayıda irili ufaklı göller vardır. Bunların en çoğu tuzlu su birikintileridir. Yazlar kurak geçer. Asya'nın büyük nehirlerinden Yangtze, Huang-ho ve Mekong, Tibet dağlarındaki buzullardan doğar. Tibet yaylasına, yüksekliği ve genişliği sebebinden, «Dünyanın Damı» denilmiştir.

Tibet Toprakları

Yalnız sekiz ayında Tibet topraklarının en büyük kısmı şiddetli soğuklar sebebiyle kaskatı donuk kalır, yaz aylarında da çamur olur. Bu halden dolayı yaylanın yalnız güney kenarları tarıma elverişlidir. Tahıl (en çok buğday) ekilir. Kayısı, şeftali ve ceviz gibi meyvalar yetişir. Doğuda kerestecilik vardır. Göllerden tuz ve topraktan borax elde edilir, akar su yataklarında toz altın da bulunur. Yaylanın başlıca hayvanı yak ve deve ile koyundur. Kiang adı verilen iri vücutlu yabani eşekleri ve misk öküzleri ile pek iri vücutlu yabani koyunları da meşhurdur. Yak Tibet'in en önemli hayvanıdır. Nasıl Eskimo denilince hatıra Ren geyigi gelirse, Tibet denildiği zaman da akla yak sığırı gelir.

Mübarek bir hayvan: Yak

Yak, omuzları hizasında küçük bir hörgücü olan çok tüylü, iri, dayanıklı ve kuvvetli bir sığır çeşididir: Sıcağa, soğuğa dayanır, yük taşır, tarla sürer; bol kıllıdır, kıllarından türlü şeyler dokunur; sütü içilir; yağ ve yoğurt yapılır, eti yenir, derisi kullanılır; boynuz ve tırnakları bile işe yarar. Kanaatli hayvandır. Bakımı kolaydır. Yak olmasa Tibet'te insan yaşıyamaz. Bu sebepledir ki, Tıbet'de halkın büyük bir kısmı göçebedir, hayvancılık yapar. Koyun sürüleri de vardır.

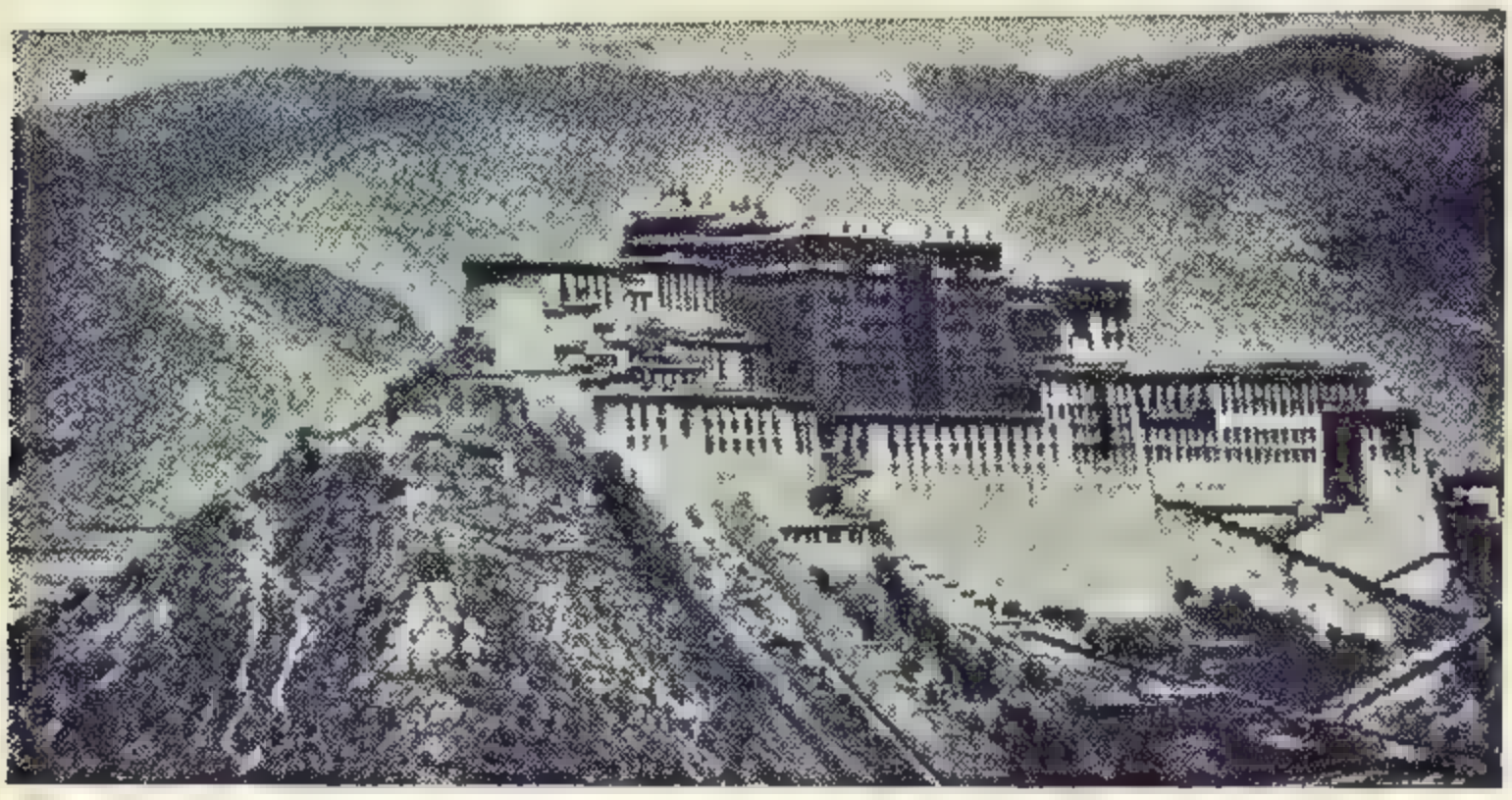

Tibetin başkenti Lhasa'da Dalay Lama'nın sarayı : Potala

Tibetliler

Tibet'in nüfusu azdır: Üç milyon

kadar tahmin ediliyor. Halk Mogol ırkındandır. Tibet dili hep bir heceli kelimelerden vücuda gelmiştir. Bu bakımdan Çince gibidir; fakat Çince, her kelime için ayrı olmak üzere, binlerce yazı şekli ile yazıldığı halde Tibetçe kendisine mahsus 34 harflik bir alfabe ile yazılır. Bu alfabeyi Hindistan dillerinden almışlardır. Tibetliler Budisttirler: Buda'nın dinine bağlanmışlardır. Halkın beşte biri keşiştir, yani Buda manastırında yaşıyan bir nevi papazdır. İklim ve toprak şartları pek ağır olduğundan geçinmek ve aile kurmak son derece müşkülдür. İşte bu sebeptendir ki, Tibette, bir kadının aynı zamanda birden ziyade kocası olabilir. Birkaç erkek anlaşarak bir kadınla evlenebilirler. Tibetlilerin çoğu kendi âlemlerinde sulh ve sükûn içinde yaşamaktan başka emelleri olmıyan insanlardır, bununla beraber doğu ve güney doğuda bazı kabileler çenkçilikleri ile tanınmıştır.

Tibet Devleti : Dalay Lama

Tibet 1600 yılından beri Çin'e bağlı sayılırsa da iç idaresinde bağımsız bir devlettir. İdare, **Lama** denilen Budist Keşişlerin elindedir. Bunların en büyüğü olan Dalay Lama hem devlet başkanı, hem de bütün Budistlerin en büyük din reisidir. Dalay Lama 2400 yıl önce yaşamış ve ölmüş olan Buda'nın yeryüzünde yeniden belirişi sayılır. Bir Dalay Lama ölünce onun öldüğü gün doğan bir erkek çocuk yeni Dalay Lama olarak büyütülüp yetiştirilir. Çünkü Buda'nın ruhu ölen Dalay Lama'dan ayrılarak yeni doğan çocuğa geçmiş olduğu kabul edilir. Böylece Buda'nın ruhunun bir vücuttan diğerine geçe geçe yeryüzünde yaşayıp durduğuna inanırlar.

Lhasa şehri : Potola

Tibet'in başkenti Lhasa şehridir. 50.000 kadar nüfusu vardır. Dalay Lama burada Potala adı ile meşhur sarayda oturur. Hükümetin büyükleri de burada bulunur. Potola bir tepe üzerine oturtulmuş gerçek değerli, büyük bir mimarlık anıtıdır. Hem mehabetli, hem güzel bir binadır: 1500 odası vardır. Lhasa'ya yabancıların girmesi yasaktır.

Tibetli rahipler

Tibet'te Dalay Lama'dan sonra gelen ve yalnız dini âyinlerle ilgili olan Pançen Lama adında ikinci bir büyük keşiş daha bulunur. Tibet'te birkaç küçük şehir vardır. Nüfusları beş, on bin kadar olan bu şehirler hemen hemen manastırlardan ibarettir.

Tibet'in alış - verişi

Tibet'in alış - verişi bir taraftan Çin, öbür taraftan da Hindistan iledir. Oralara deri, yapağı, deve tüyü, misk yağı (misk öküzünden), yak kılı ve kuyruğu, tuz, borax gönderilir; bunlara karşılık çay, şeker, yünlü, pamuklu, ipekli kumaşlar ve başka mallar alınır.

Geçen Mart ayında Kızıl Çin Devletinin gittikçe artan baskısına ve Tibet'in bağımsızlığına aykırı davranışlarına dayanamıyan Tibetliler, Dalay Lama ile birlikte Kızıl Çin'e karşı dayattılar ve tam bağımsızlıklarını ilân ettiler. Bunun üzerine memlekete Kızıl Çin kuvvetleri girdi ve her taraftan Tibetlilere saldırdı. Dalay Lama pek zorlukla kaçarak Hindistan'a sığındı. Hürriyet ve bağımsızlıkları için döğüşen yiğit Tibetliler ile saldırgan Kızıl Çin kuvvetleri arasında savaşlar başladı. Böylece bu sakin memleketin rahatı bozuldu. Tibetlilerin tam bir bağımsızlığa kavuşmaları bütün hür milletlerin en büyük dileğidir.

A. B.

ANA SEVGİSİ

Bahçemizde bir elma ağacı var. Bunun üzerinde iki saka kuşu yuva kurdular. Yavrular kuluçkadan çıkınca ana kuş, bütün gün uçup uçup yem taşıdı.

Günün birinde şiddetli bir fırtına koptu. Yağmur damlaları düşmeğe başlayınca, ana kuş yuvaya oturup kanadlarını çıplak yavrularının üstüne gerdi. Fırtına, gittikçe şiddetlendi ve gökten taş gibi sert dolu taneleri düşmeğe başladı. Fakat fedakâr anne, yavrularını korumak için hiç yerinden kımıldamadı. Fırtına geçti. Güneş yine bulutlar arasından başını çıkardı. Hemen bir merdiven dayıyarak ağaca çıktım. Yavrulara bir şey olmamıştı ama, ana kuş ölmüştü.

KARAGÖZ OYNUYORUZ

Mayıs Ayının Sırları

Karagözcük — Mayıs ayını çok severim babacığım.

Karagöz — Ben de, ben de. Ama sen anlat bakayım neden seversin?

Karagözcük — İlkin, Mayısta artık, eni konu güneşe kavuşuruz. Üşüyüp nezle, boğaz olmak tehlikesinden kurtuluruz.

Karagöz — İnsan dikkat etmezse yazın da pek âlâ nezle, grip olur ama, doğrusu ben de kışı hiç sevmem.

Karagözcük — Sonra bu ay sonunda okullar kapanır, tatil başlar.

Karagöz — Hay köftehor hay, demek sevincin bundan!...

Karagözcük — Yoo, bilirsin ki, ben okulu da pek severim. Yalnız, her nedense okullar açıldığı zaman ne kadar seviniyorsam, kapandığı zaman da o kadar sevinirim.

Karagöz — Çalışmak gibi dinlenmek de bir ihtiyaç da ondan.

Karagözcük — Her halde öyle olacak babacığım. Sonra Mayısı sevmemin sebeplerinden biri de bu ayın Türk milleti için çok uğurlu olması...

Karagöz — Neden bakayım?

Karagözcük — Biliyorsun ki, babacığım İstanbul'u Sultan Fatih 29 Mayısta fethetmiş.

Karagöz — Aferin iyi düşündün bunu...

Karagözcük — Sonra da 19 Mayısta Atatürk Samsun'a ayak bastı.

Karagöz — Sahi ne güzel bir tesadüf.

Karagözcük — Yine Mayısta Gençlik Bayramı, Bahar Bayramı var. Görüyorsun ki, babacığım, Mayısı sevmem için sebep çok.

Karagöz — Bir sebep daha var! Bu aylarda çocukların boyu da uzar!

Karagözcük — Aaa, sahi mi, neden?

Karagöz — Bir yandan güneş, bir yandan temiz hava, bir de üstelik öyle mırın kırın etmeden iyi yemek de yerseniz tabii boyunuz da uzar, aklınız da artar. Baksana bu aylarda Tabiat fışkırıyor. Ağaçlar yapraklandı, çiçeklendi, her taraf yemyeşil. Kediler yavruladı. Koyunlar, inekler doğurdu. Tavuklar daha çok yumurtluyor. Görüyorsun ki, yalnız sen değil, bütün Tabiat Mayıstan memnun.

BAHAR GELİYOR

Damlardaki kar, saçaklardaki buz,
Kanı kaynıyan suya dar geliyor.
Haberin var mı? Oluklardan
Akan su sesinde bahar geliyor.

Duy güneyden estiğini rüzgârın;
Göreceksin neler olacak yarın.
Yuvada çırpınan yavru kuşların
Uçmak hevesinde bahar geliyor.

Cahit Sıtkı TARANCI

4.000

Yaşındaki ağaç

ORMAN ve ağaçlar, en eski çağlardan beri insanların en büyük dostu ve yardımcısı olagelmiştir. Yakacak ağaçtan çıkar, her türlü mobilya ve ahşap inşaatta kullanılan kereste, ağaçtan eldeedilir, yaprakları sayısız kuşları barındırır. Kökleri toprağı tutar. Hele ormanların iklim üzerindeki etkisi ağaçların insanlığa olan faydalarının en büyüğüdür. Biliyorsunuz, orman olan yere çok yağmur yağar. Toprak bereketli olur. Üstelik ormanlar araziyi su baskınlarından korur. Bugün, ağaç sevgisi medeni ve aydın insanların en belli başlı özelliğidir.

Amerika birçok bakımlardan olduğu gibi ağaç sevgisinde de çok ileri gitmiş bir memlekettir. O kadar ki, Amerikalılar memleketlerindeki büyük bir ağacı her fırsatta en büyük bir iftihar konusu olarak anlatırlar, yazarlar. Size bu yazımızda o ağaçtan bahsedeceğiz.

4000 yaşındaki bu ağaç, Kaliforniya'da Milli Parktadır. Boyu 80 metre'dir. Yani yirmi beş katlı bir bina yüksekliğinde... Yahut İstanbul'daki Beyazıt Kulesi kadar... Kolay değil, 4000 yıldır yaşıyan bir ağaç bu. 4000 yaş deyip geçmeyin. Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u aldığı zaman o ağaç 3500 yaşında imiş. Daha da eskiye gidelim. Şimdiki takvim yılının başı sayılan İsa'nın doğumunda da aşağı yukarı 2000 yaşında bir ağaçmış. Bugün bu büyük ağaç, yer yüzündeki canlıların en yaşlısı olarak kabul edilmektedir. Amerikalılar bu ağacı ilk fırsatta millileştirmeyi düşünmüşler ve 1926 yılında Dahiliye Vekâletinin kararıyle memleketin Noel Ağacı olarak ilân etmişlerdir.

O gün bu gündür, Amerikalılar her yıl büyük bir sevgiyle bu ağacı ziyaret etmeye koşarlar. Doğrusu ne yapılsa azdır. Düşünün bir defa... Öyle büyük bir ağaç ki, kerestesinden, 40 tane beş odalı ahşap ev yapmak mümkündür. Yalnız gövdesini taşımak için, en azından otuz demiryolu vagonu lâzımdır.

Bu dev ağaç, Kızılağaç cinsindendir. İçinde bulunduğu Kızılağaç ormanındaki diğer ağaçlar da çok yaşlıdır. Tabiatın bütün güzelliklerini bu ormanda görebilirsiniz. Sincaplar, ceylânlar, geyikler, kuşlar... Zaten orman olan her yerde hayvanların en güzeli, suların en şifalısı bulunur ve rüzgârların en temizi eser. Bir ormanın kadrini bilmek için mutlaka içinde böyle dev ağaçların yaşamasına lüzum yoktur. Ağaç, en küçüğünden en büyüğüne kadar paha biçilmez bir servettir. Yeter ki onun kıymetini bilelim.

★

BİR
ÇİN
MASALI

★

AKILLI KIZLAR

VAKTİYLE bir Çin köyünde iki kız arkadaş vardı. Birinin adı Lotus Çiçeği, diğerininki de Ay Çiçeği idi. Bunlar birbirlerini çok severler, her yere beraber giderlerdi.

Lotus Çiçeği ile Ay Çiçeğinin işi gücü sabahtan akşama kadar, beraber uslu uslu oynamaktı. Bazan Lotus Çiçeği'nin annesi:

— Kızlarımız oyundan başka bir şey düşünmüyor, ne olacak bunların hali bilmem, derdi.

Ay Çiçeğinin annesi de cevap verirdi:

— Merak etme, nasıl olsa günün birinde evlenirler. O zaman daha ciddi işlerle uğraşacaklarına hiç şüphen olmasın.

Aradan yıllar, yıllar geçti. Çocukların ikisi de büyüdüler. Ama Allah onları birbirinden ayırmak istememiş olacak ki, günün birinde büyük bir şehirde oturan iki kardeş onlarla evlenmek istedi. Hem kızlar, hem de aileleri bu evlenmeye razı oldular.

Lotus Çiçeği ile Ay Çiçeği evlendikten sonra da birbirlerinden ayrılmamışlardı.

Yeni evlerine kolayca alıştılar. İkisi de mesuttu. Hele birbirlerini sık sık görebilmeleri bu saadetlerini büsbütün arttırıyordu. Yalnız bunların büyük bir hasreti vardı: Ne olursa olsun, bir defa doğup büyüdükleri köyü görmek istiyorlardı. Nihayet bir gün kayınvaldelerine:

— Efendim, sizden büyük bir ricamız var, dediler. Bir defa doğup büyüdüğümüz köye gitmemize müsaade eder misiniz?

Aslında kayınvaldeleri onları çok seviyordu. Kızlar da ona karşı hürmette kusur etmiyorlardı.

Kayınvaldeleri birkaç gün düşündükten sonra şöyle cevap verdi:

— Peki sevgili yavrularım. İstediğiniz zaman gidebilirsiniz, köyünüzü, ailenizi görün, eğlenin. Yalnız bir şartım var. Dönüşte bana birer hediye getireceksiniz. Eğer istediğim hediyeleri getirmezseniz bir daha kocalarınızı göremezsiniz.

Kızlar heyecanla:

— Ne isterseniz getiririz, diye cevap verdiler.

— Güzel, o halde dinleyin. Lotus Çiçeği, sen bana bir kâğıda sarılı olmak şartiyle bir parça ateş, sen de Ay Çiçeği, yine bir kâğıtta rüzgârı getireceksin.

Kızlar bir an önce yola çıkmayı o kadar istiyorlardı ki, hiç düşünmeden:

— Olur efendim, diye cevap verdiler. İstediğiniz şeyleri getiririz.

Hemen ertesi gün de vedalaştıktan sonra yola koyuldular. Çok geçmeden Lotus Çiçeği kayınvaldesinin sözlerini hatırladı: Kâğıda sarılı ateş... Aman Allahım olacak şey miydi bu? Ve bunu götüremezse bir daha kocasını hiç göremiyecekti... Ay Çiçeği de aynı haldeydi. Hiç kâğıtta rüzgâr olur muydu? Bunu düşününce kızlar büyük bir üzüntüye kapıldılar ve yolun kenarına otururak ağlamağa başladılar.

Aradan bir saat kadar geçmiş olmalı. Yanlarına gelen bir küçük kızın sesiyle kendilerine geldiler. Küçük kız:

— Niçin ağlıyorsunuz, efendim, dedi. Derdinizi bana söyleyin, belki bir çaresi bulunur.

Lotus Çiçeği olup bitenleri anlattı. Kız da hiç sesini çıkarmadan oradan uzaklaştı. Ay Çiçeği biraz sonra:

— Çocuğun hakkı var, diye söze başladı. Böyle oturup ağlamak bize bir şey kazandırmaz. Bu işin bir çaresini bulalım.

Lotus Çiçeği de ona hak verdi. İkisi birden bu defa köylerini unutup götüreceklerı hediyeleri nasıl bulacaklarını düşünmeye başladılar. Ama bir türlü hal çaresi bulamıyorlardı. Ateşi ve rüzgârı kâğıda sarmak olacak şey miydi?

Aradan yarım saat geçmişti ki, biraz önce kendileriyle konuşan küçük kız koşa koşa geri döndü, elinde kâğıttan bir fener vardı. Lotus Çiçeği onu görünce:

— İşte, dedi, bak, kâğıda sarılmış ateş!

Ay Çiçeği de:

— Ta kendisi, diye bağırdı. Doğrusu çok iyi bir buluş.

Lotus Çiçeği'nin hediyesi bulunmuştu. Fakat ya zavallı Ay Çiçeği ne olacaktı. Yeni arkadaşları kâğıt feneri bıraktıktan sonra koşa koşa oradan uzaklaştı. Döndüğü zaman elinde kâğıttan yapılmış bir yelpaze vardı. Kız yelpazeyi ileri geri sallıyarak:

— Bakın, dedi, işte size bu kâğıtla rüzgâr getirdim.

Ay Çiçeği sevinçle kızın boynuna sarıldı:

— Seni bize Allah göndermiş, dedi. Doğrusu çok akıllı kızmışsın; yaşa, varol!

İki candan arkadaşın sevinçlerine son yoktu. Hele küçük kıza nasıl teşekkür edeceklerini bilemiyorlardı. Nihayet ondan ayrılarak köylerinin yolunu tuttular.

Şimdi kendi memleketlerinde gönül ferahlığı ile oturabilir, güzel güzel vakit geçirebilirlerdi.

Köylerinde diledikleri gibi kalıp eğlendikten sonra, geri döndüler. Kayınvaldeleri hediyeleri görmek için sabırsızlanıyordu. Acaba gelinler istediği şeyleri getirecek kadar akıllı mıydılar? Heyecanla onları karşılamağa koştu.

Kapıda kızların önünü keserek sordu:

— Hoş geldiniz kızlar, hediyelerimi getirdiniz mi bakalım. Yoksa sözümü dinlemediniz mi?

— Hiç dinlemez olur muyuz efendim. İstediğiniz hediyeleri getirdik.

— Verin bakayım.

Lotus Çiçeği hemen kâğıt feneri, Ay Çiçeği de yelpazeyi kadına uzattılar.

Kayınvaldeleri çok memnun kalmıştı:

— Doğrusu kim akıl ettiyse çok iyi düşünmüş, dedi. Buyurun yavrularım içeri girin de bir çay içelim.

Tecrübe Pilotları

Suni peyklerin uçurulduğu bir devirde yaşıyoruz. Halbuki bir zamanlar, kendi kendine uçan bir âlet yapılacağı kimsenin hatırına gelmezdi. İşte 1782 yılında Fransız Montgolfier Kardeşler içi duman dolu bir balonu uçuracaklarını söyledikleri zaman, duyanlar şaşırıp kalmıştı. Fakat Montgolfier Kardeşlerin tecrübesi başarıyla sonuçlanmış, balon 500 metreye yakın bir yüksekliğe çıkmıştı. Bu sayfalarda, o tecrübe baloniyle birlikte uçan bir horoz, bir kuzu ve bir ördeğin eğlenceli hikâyesini okuyacaksınız.

FRANSA'da, Paris yakınlarında bir çiftlikte bir horoz, bir ördek ve bir de kuzu vardı. İlk bakışta bunları diğer kardeşlerinden ayırdetmiye imkân yoktu. Horoz, güzel kuyruklu, kırmızı ibikli bir hayvan, öbürü, bembeyaz, yassı gagalı bir ördek, diğeri de basbayağı bir kuzuydu. Ama bunlar biraz sonra başlarına geleceği bilseler, muhakkak şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemezlerdi. O gün horoz:

— Buradaki hayattan bıktım, dedi. Her sabah uyanıp ötüyorum, sonra akşama kadar dolaş, dur. Bazan da peşime köpekler takılıp beni kovalıyorlar.

Ördek cevap verdi:

— Al benden de o kadar. Yemeğimi yiyorum, sonra biraz yürüyeyim deyinceye kadar akşam oluyor.

Kuzu da söze karıştı:

— Doğrusu çayırda otlamaya bayılıyorum ama, Allahın günü ye, iç, yat pek can sıkıcı doğrusu. Biraz değişiklik olmalı hayatımızda.

O sırada çiftliğe bir at arabası geldi. Çiftçi hemen koşup arabacıyla bir şeyler konuştuktan sonra, doğruca bizim üç ahbap çavuşun bulunduğu kafese geldi. Kucakladığı gibi, üçünü birden, yükledi. Birkaç dakika sonra araba yola koyulmuştu. Kuzu:

— Heey, ne oluyoruz, diye bağırdı.

Horoz da:

— İmdat! Beni çıkarın buradan. Bu sıkıntıya dayanamıyorum, diye seslendi.

Ördek hepsinden dertliydi:

— Lânet olsun arabaya, diye söylendi. Ben paytak paytak yerde yürümiye çoktan razıyım.

Nihayet araba bir meydanlığa geldi. Meydan kalabalıktan geçilmiyordu. Ortada kocaman bir balon vardı. Balonun ucunda bir sepet vardı. Bizim ahbap çavuşlar:

— Her halde bizi artık serbest bırakırlar, diye düşündüler.

Ama etraftaki kalabalık canlarını sıkmıştı. Zaten serbest bırakan kimdi? Adamlardan biri geldi, onları birer birer alarak balona bağlı sepete götürüp bıraktı, sonra da:

— Uslu durun bakalım, dedi. Bedavadan bir seyahat yapacaksınız.

Hayvanlar sepete konunca balon yükselmeye başladı. Toplanan halk, ağızları bir karış açık onların yükselişini seyrediyordu. Hayvancıklar ise şaşkın şaşkın aşağıya bakıyorlardı. Horoz:

— Hiç sevmedim, dedi, burası arabadan daha fena.

Kuzu:

— Bir şey söylemeğe hakkın yok, dedi. Çiftlikten şikâyet eden sen değil miydin? Gör bakalım şimdi. Ağaçlara aşağıdan bakacağın yerde yukarıdan bakıyorsun.

Ördek ise olgun bir tavırla lâfa karıştı:

— Bizi nereye götürüyorlar dersiniz?

Tam o sırada rüzgâr çıkmaz mı? Sepetin ileri geri sallanması hayvancıkları öyle telâşlandırdı ki, görmeyin. Hep birden:

— Eyvah, düşüyoruz, diye bağırmıya başladılar. Kuzu:

— Midem bulanıyor, diye inliyordu.

Horozun da başı dönmüştü:

— Bana bakın çocuklar, dedi, biraz alçaldık galiba.

— Ne gezer, diye ördek cevap verdi. Baksana ağaçlar, toprak daha aşağıya gidiyor. Artık sonumuz geldi.

— Öyle deme, inmeye başladık bile.

Gerçekten balon artık iniyordu. Çayırdaki halk balonun indiği tarafa doğru koşmaya başlamıştı. Çok geçmeden yere kondular. Kalabalık içinden bir adam:

— Büyük bir başarı kazandık, diyordu. Bu deneme canlıların yükseklerde uçup sonra tekrar yere inebileceğini ispat etti.

Herkes sepetin etrafına toplanmıştı. Çok geçmeden hayvanları getiren arabacı göründü. Üç ahbap çavuşu tekrar kafeslerine koyduktan sonra arabaya yükledi. Fakat daha yola koyulmadan bir haberci geldi. Kıral, bu hayvanların saraya getirilmesini emrediyordu. İlk defa insan yapısı bir âletle uçan canlılar, bu horoz, ördek ve kuzuydu. Bundan sonra Versay sarayının bahçesinde kalacaklardı.

Böylece bizim üç arkadaş Fransa Kırallık Sarayına yollandılar. Kıralın kızı onları pek sevdi.

Kıral da bu üç hayvanın ömürlerinin sonuna kadar sarayın bahçesinde yaşamalarını emretti.

İşte bu üç hayvan, dünyanın ilk tecrübe pilotlarıdır. Göklerde uçma yolunu ilkin onlar açtılar.

BU KARDEŞİ doğum gününde babası, Doğan Sigorta'nın Hayat Sigortasına yazdırmış. Çocuklarını seven, onların istikbalini düşünen her anne - baba yavrularını muhakkak sigorta ettirirler. Doğan Sigorta'nın Hayat - Tahsil ve Çeyiz Sigortaları çocuklar için hazırlanmıştır. Bu sigortalara ne kadar erken başlanırsa o kadar kârlıdır.

UÇTU UÇTU!...

Oyuncular, bir masa etrafında sıralanırlar. Kaptan «uçtu uçtu, serçe uçtu» deyince, herkes şahadet parmağını havaya kaldırır. Bu oyunun maksadı oyuncuları şaşırtmaktır. Meselâ kaptan arada bir şaşırtmak için «uçtu uçtu deve uçtu, ev uçtu» gibi uçmayan şeyleri söylediği zaman elini kaldıran olursa ona ceza verir.

★

Yapı ve Kredi Bankasının İkramiyeli Aile Cüzdanı bir gün sizi de bir ev sahibi edebilir.

EV DÖŞÜYORUZ

Herkes evcilik oynamaya meraklıdır. Size bu sayımızda evcilik oyununun hem faydalı, hem eğlenceli bir başka çeşidini anlatacağız.

Üstü kapalı, büyükçe bir karton kutu bulun. Kutunun dışına resimde gördüğünüz gibi kalemle kapı ve pencere çizin. Öyle ki, dışardan görünüşü eve benzesin. Sonra kapağını açın. Oyunun asıl dikkat isteyen kısmı bundan sonra başlar. Alet olarak bir makas, eski renkli mecmualara ihtiyacınız vardır.

Yapacağınız şey, dergideki koltuk, kanape, masa, radyo, dolap, pencere, halı gibi güzel ve renkli resimleri kesmek, sonra kendi zevkinize göre kutunun içinde istediğiniz yere yapıştırmaktır. Yalnız keseceğiniz resimlerin kutunun büyüklüğüyle oranlı olmasını sakın akıldan çıkarmayın. Odanın duvarlarına da renkli kâğıtlar yapıştırabilirsiniz. Kutunuz büyükse, odalara da bölebilirsiniz. Döşeme bittikten sonra evin içine küçük bebekler de koyabilirsiniz.

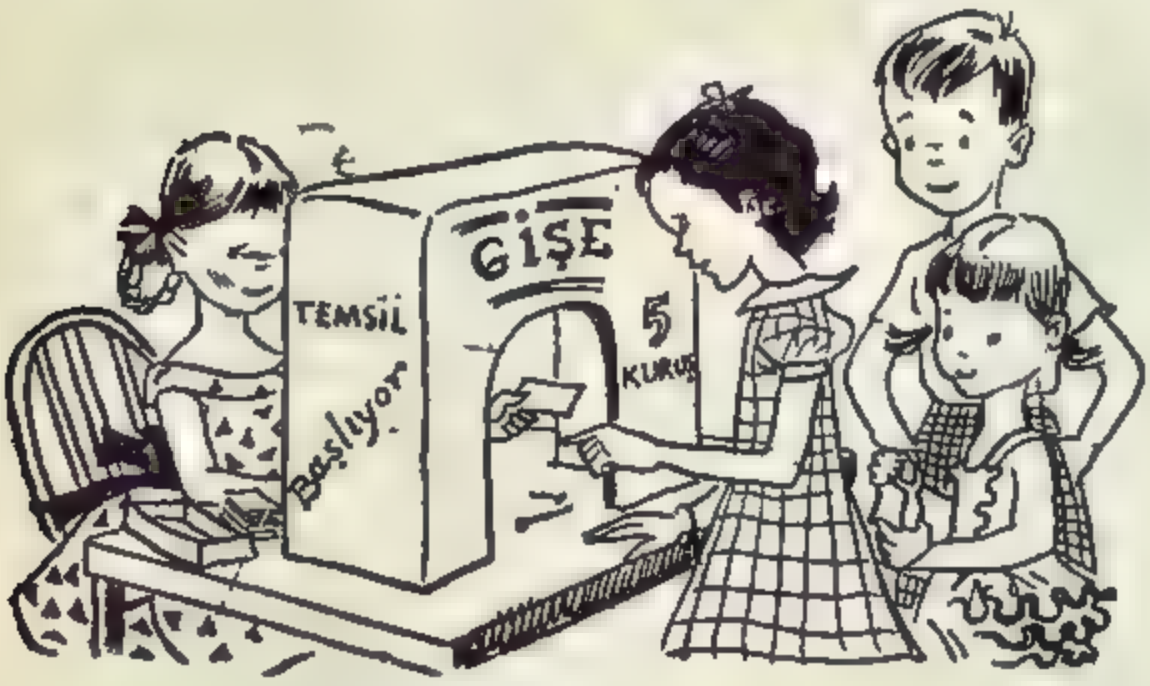

BİLET GİŞESİ

Evde büyüklerinize yahut arkadaşlarınıza gösteri yapacağınız zaman onlara önceden, tiyatrolardaki gibi bilet satmak çok eğlenceli olur. Gişe yapmak için büyükçe bir kutunun bir kenarını çıkardıktan sonra, resimde görüldüğü gibi bir oyuk açın. Üstüne temiz bir kâğıt yapıştırıp istediklerinizi yazın. Bunu masaya koydunuz mu size mükemmel bir gişe olur. Yapacağınız şey kâğıt parçalarından kestiğiniz biletleri satmaktan ibarettir.

Çok meraklı ve heyecanlı bir roman:
KAÇIRILAN DOKTOR
Doğan Kardeş Yayınları arasında çıktı. 2 lira.

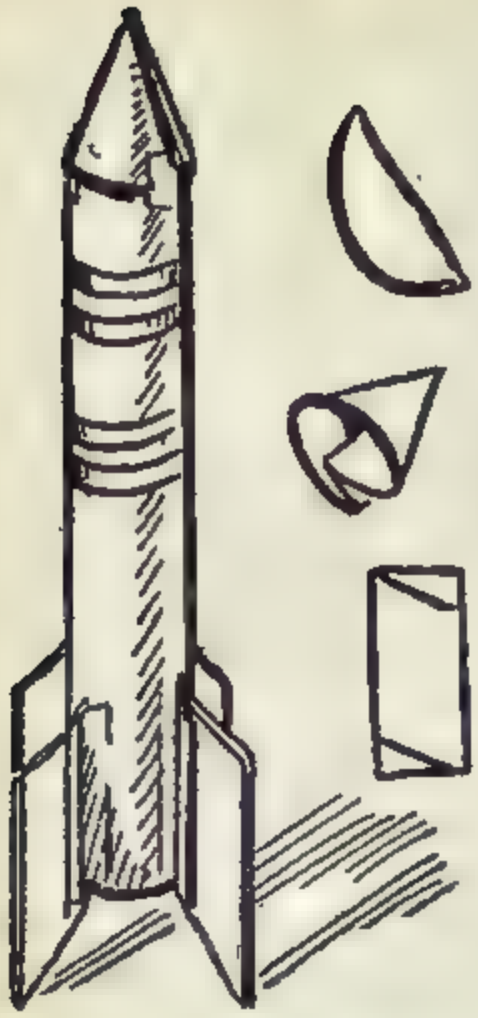

ROKET YAPIYORUZ

İşte zamana uygun bir oyuncak. Her gün göklerde sahici roketler uçarken neden sizin de bir oyuncak roketiniz olmasın. Hem bunu kendiniz de yapabilirsiniz.

Roketinizin gövdesi boş bir ilâç tüpü olacaktır. Yahut bir parça kartonu yuvarlayıp kenarını yapıştırarak da yapabilirsiniz. Burun kısmını yapmak için kâğıttan bir daire kestikten sonra, bunu resimdeki gibi ikiye katlar sonra iki sivri ucu bir araya getirir yapıştırırsınız. Bunu roketin tepesine tutturmak için yapıştırıcı kâğıt kullanmalısınız. Roketin kuyruğu için de, oyuncağınızın büyüklüğüyle oranlı olarak kartondan dört tane dikdörtken keser bunları da yapıştırıcı kâğıtlarla resimdeki gibi çikolatalardan çıkan parlak alüminyum kâğıtlarla kaplıyabilirsiniz.

★

Doğan Sigorta'nın Tahsil ve Çeyiz Sigortaları sizler için hazırlanmıştır... Bu sigortalara ne kadar erken başlanırsa o kadar kârlıdır.

İLÂN TAHTASI

Sade sizin için değil, bütün ev halkı için faydalı olacak aynı zamanda sizi uğraştıracak bir fikrimiz var. Büyükçe bir karton alıp üstüne beyaz kâğıt yapıştırın. Karton temizse kâğıt yapıştırmak istemez. Sonra resimdeki gibi kartonu bölmelere ayırın. Her bölmenin altına da birkaç tabaka temiz kâğıt yapıştırın. Bu sizin ilân tahtanızdır. Yalnız bir kenarda daima kurşun kalem bulundurmalısınız. Kalem kaybolmasın diye bir parça iple bağlarsanız daha iyi olur. Bundan sonra yapacağınız şey tahtanızı duvara asmaktan ibarettir.

Göreceksiniz bu sayede birçok şeyleri unutmaktan kurtulacak, öğrenmek istediğiniz şeyleri bir bakışta bulabileceksiniz.

★

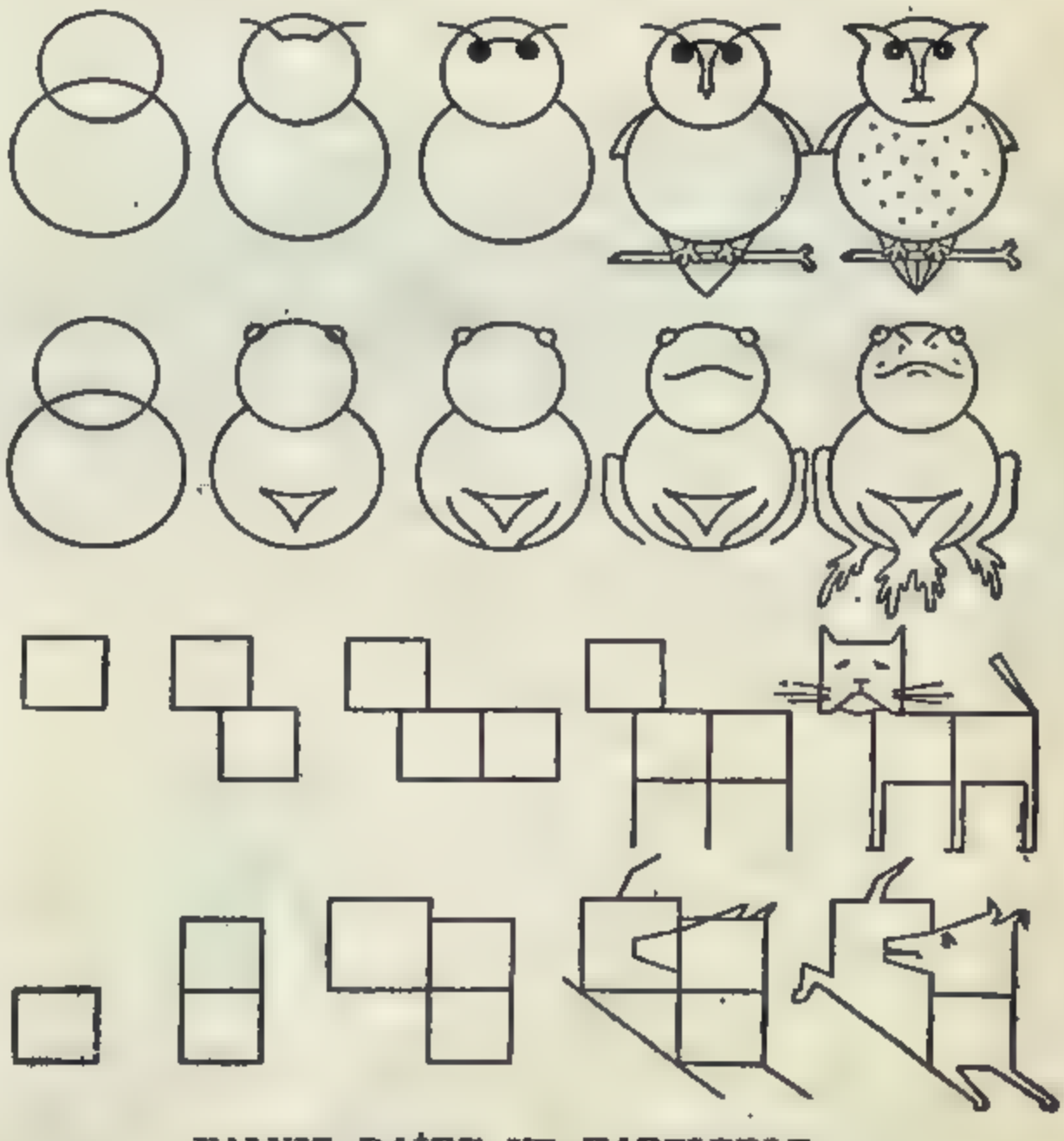

YALNIZ DAİRE VE KARELERLE KOLAY RESİM

Sadece birkaç daire ile bir kurbağa yahut bir baykuş yapabileceğiniz hiç aklınıza gelir miydi? Yahut karelerden bir kedi veya köpek. İşte size apaçık örnekler. Hemen kalem kâğıt alıp çalışmaya başlayın.

KUM FIRTINASI

O yıl Sylvia'nın bütün arzusu eşsiz bir balkabağı yetiştirmekti. Öyle bir kabak ki, yıllık sergide mutlaka birinciliği alsın. Sylvia, balkabağı yetiştirmeyi boş yere düşünmüş değildi. Bunun başlıca sebebi Cinderella'ya olan sevgisiydi. Cinderella'nın hem masalını okumuş, hem filmini görmüştü. Onu, prensin sarayına götüren arabanın önce bir balkabağı olduğunu biliyordu. Mademki bir balkabağı Cinderella'nın rüyasını gerçekleştirmişti; o halde kendi yetiştireceği balkabağı da ona, sergide bir birincilik kazandırabilirdi.

Sylvia, Amerika'da bir çiftlikte yaşıyordu. Arazileri oldukça büyüktü. Babası iyi bir çiftçiydi. Sylvia da ona çekmiş olacak ki, bir kabak yetiştirmeye karar verince, ilk olarak bu konu ile ilgili kitapları bulup okudu. Toprağı ona göre hazırladı, gereken gübreleri getirdi.

Balkabakları büyümeye başlayınca Sylvia onların yanından aynı cins beş bitkinin çıktığını gördü. Dikkat edince bunların patates olduğunu anlamakta gecikmedi. Demek geçen yıldan toprakta kalmışlardı. Önce bu işe canı sıkıldı:

— Bana bakın patatesler, dedi. Sizi kabağımın yanında istemem. Çünkü ben onu yetiştirmek istiyorum. Halbuki siz boş yere toprağın kuvvetini alırsınız.

Ama öte yandan da onların tekrar canlanmak için bütün kışı yer altında geçirdiklerini düşünerek acıdı. Sonra da koparmaktan vazgeçti. Beş kök patates onun kabağına bir zarar vermezdi herhalde.

Sylvia, kabağını akşamdan akşama sulamayı da ihmal etmiyordu. Yalnız kabağı sularken patatesler de suyu deli gibi emiyordu. Sylvia:

— Zavallı patatescikler, diyordu. Kabaklarım toprağın üstünde büyüyor, siz de altında. Hepinizin suya ihtiyacınız vardır. Gidip biraz daha getireyim!

Böylece kızcağız Allahın günü patateslere de kabakla beraber su veriyordu.

Kabakların biri ötekilerinden daha fazla büyümüştü. Sylvia da en çok ona bakıyor:

— Herhalde sergide birinciliği bu kazanacak, diye düşünüyordu.

Bir gece Sylvia, büyük bir sıkıntıyla uyandı. Sanki nefesi tıkanıyor, boğulur gibi oluyordu. Kendisini zorlıyarak gözlerini açınca odanın içinde kum zerrelerinin uçuştuğunu gördü. Hemen koşup pencereyi kapadı. Uykulu uykulu dışarıya baktı. Şiddetli bir kum fırtınası çıkmıştı. İlk önce pek aldırış etmedi, ama kabağı aklına gelince beyninden vurulmuşa döndü, derhal babasına koşarak:

— Babacığım, babacığım, diye bağırdı, kabağım mahvolacak. Gidip üstüne bir şey örtsem.

— İmkânsız Sylvia. Hiç kimse bu havada dışarı çıkamaz. Korkunç bir kum fırtınası bu, baksana. Senelerdir böylesini görmedim.

Etraf kapkaranlıktı. Sylvia ümitsizlikle etrafına bakınarak:

— Belki güneş doğunca bir şeyler yaparız, diye söylendi.

— Ne dedin? Kızım güneş doğalı saatler oluyor.

— Ne, güneş doğdu mu?

— Elbette. Kum fırtınası o kadar şiddetli ki, her yer gece gibi karardı. Korkarım senin kabağı kurtaramıyacağız.

Bu sırada annesi söze karışarak:

— Üzülme yavrum, dedi, kendimiz yeriz.

Sylvia artık ağlamıya başlamıştı. Annesi:

— Hadi, hadi, koca kız, dedi. Bana yardım et de yatakları yapalım bakalım. Ne var bu kadar üzülecek!

Sylvia ister istemez annesine yardım etti ama, aklı fikri hep kabağındaydı.

Aradan saatler geçti. Bir ara etraf aydınlanır gibi oldu. Evet, fırtına hafifliyordu. Çok geçmeden hava büsbütün duruldu, güneş göründü.

Sylvia'nın deli gibi bahçeye fırladığını söylemiye hiç lüzum yok. Hemen yarıya kadar kuma gömülen sevgili kabağının yanına koşmuş, etrafındaki kumları kürekle atmağa çalışıyordu. Fakat hızla çarpan kum taneleri kabağı gerçekten berbat etmişti. Bu haliyle mükâfat almasına falan imkân yoktu. Sylvia kabaklarının etrafını temizlerken gözü patateslerine ilişti. Patateslerin dışarda kalan kısımları büzülmüş, kurumuştu. Ama asıl bitki, yani patates yumruları toprağın içinde olduğundan onların fırtınadan zarar görmesi imkânsızdı.

Birden Sylvia'nın aklına bir şey geldi. Hemen toprağı kazmaya başladı, gerçekten çok geçmeden eline aldığı patatesler çok iyi gelişmişti. Babası:

— Aferin benim çalışkan kızım, dedi, kabakla beraber bunları da sulamakla çok iyi etmişsin. Bu bölgede bundan güzel patates yetişeceğini sanmıyorum.

Sylvia bu söze nasıl sevinmişti bilemezsiniz. İstediği şey birincilik kazanmak değil miydi. O andan itibaren patateslerin kalanına bakmaya başladı.

Yıllık sergiye de yetiştirdiği patateslerle girerek birincilik aldı. Sade o da değil. Sylvia'nın kabağı da birinci gelmişti.

Nasıl diye soruyorsunuz, değil mi? Efendim Sylvia'nın annesi, kendi kızının yetiştirdiği kabakla güzel bir kek yapmış, onu da sergiye sokmuştu. İşte o kabakla yapılan kek de birincilik aldı.

Artık Slyvia'nın sevinçten uçtuğunu söylemeye bilmem lüzum var mı? Hepsi, neşe içinde evlerine dönerken babası:

— Gördün mü yavrum, diyordu. Emek asla boşa gitmez. Çalışan eninde sonunda mutlaka mükâfatını görür.

YIL GEÇMİŞ DİYE ARADAN

Aydın olsun, aydın olsun!
Sıcaklar düştü suya, havaya, yere,
Leylekler geldi uzaklardan.
Artık ödevimi yapmalıyım:
Gidip arkadaşlarımı kaldırmalıyım
Kış uykularından.

Karıncalar saray temizliği yapsın,
Kuşlar yuvaya tüy, çöp taşısın.
Çıksın gizlendiği yerden
Ağır yürüyen, çok ömürlü kaplumbağa.
Kabartsın toprağı küme, küme
Gözleri kapalı köstebek.
Ağaç dibini tutsun dikenli kirpi;
Boyasın türlü türlü kendini renkçalan.
Dallar çiçeğe, yaprağa bürünsün,
Derenin sel suyu arınsın,
Balıklar yumurtlasın,
Kurbağalar vaklasın.

Biliyorum,
Yıl geçmiş diye aradan
İlkin tanımıyacaklar beni.
Kaplumbağa kabuğuna çekilecek,
Kirpi hırslanıp dikenlenecek,
Kuşlar kanatlanacak...

Uzun sürmez bu korku
Anlaşmamız çabuk olacak
Sevgimiz böylece
Yeniden başlıyacak.

Nedim ÇAPMAN

Uçarı ile HAŞARI

Pis akılsızlar, ne olacak !

Uçarı ! Kardeşlerinle ne biçim konuşuyorsun öyle !

Ne yapayım anne, benimle koşmaca oynamak istemiyorlar !

Olabilir. Bunun için onlara kötü söylemen mi lâzım.

Ben de kendime kafa dengi bir arkadaş bulurum.

Şöyle sevimli, çok haşarı bir köpek olmalı.

Tıpkı benim gibi !

Hey, ne oluyoruz ! !

vıjjj

Şu otomobillerin de buldog köpeklerinden farkı yok.

Bir tane daha geliyor.

A, şu köpeğe bakın.

Ayol o bizim Haşarı değil mi?

Bana bakıyorlar

Yaramaz Haşarı, neden evden kaçtın... Aramadığımız yer kalmadı.

Eyvah, beni kendi köpeği sanıyor.

İşte eve dönüyoruz.

Bunlar köpek olsa, kokudan kendi yavruları olmadığımı anlarlardı.

On beş dakika sonra

İşte geldik.. Aman ne de kirlenmişsin.

Beni halâ tanıyamadılar.

Seni bir guzel yıkamalıyım. Sonra bahçeye çıkarsın.

İşte buna gelemem... Hemen sıvışmaya bakmalı.

Şu pencereden atlayıp kaçabilirim.

Hey, Haşarı buraya gel

Kurtuldum, artık kimse beni tutamaz

Ben ağlamıyayım da kim ağlasın, Haşarı yine kaçtı! Ağlıyorlar. Ben onları üzmek istememiştim halbuki.

Buldum. En iyisi onların köpeğini bulmalı.

İlk iş köpek usulü bir banyo yapıp temizlenmeliyim.

Bu temiz suyun yanında beklemeli.

Bir araba keçince...

İşte temizlendim. Şimdi Haşarı'yı arıyayım.

Haşarı'yı mı arıyorsun ?.. Şu tarafa doğru gitti.

Teşekkür ederim.

İleri doğru gitti... Ben buradan inemiyorum.

Haşarı'yı gördünse söyle... Havlayıp insanları çağırır, seni oradan indirtirim.

Öte yandan başka bir araştırıcı daha iş peşindeydi.

Leydi, Uçarı'nın kaçtığını söyledi. Onu bulmalıyım

★ Doğan Kardeş'i seven onu yayar ★

İşte orada, çamurlara belenmiş.

Ben Uçarı değil, Haşarı'yım.

Kes sesini, ben asla yanılmam

Biraz sonra

Direkteki kedi Haşarı'nın bu taraflarda olduğunu söylemişti.

Hay Allah, Haşarı nereye gitti acaba?

Yapacak iş kalmadı. En iyisi eve dönmek...

Haşarı!

Bak, işte bizim Uçarı geldi.

Herhalde kokusunu değiştirmiş olacak

Seni bulduğuma sevindim.

Ben de senin gibi bir arkadaşım olduğuna memnunum.

Haşarı evine gitse fena olmaz.

Doğru. Sahibine bir görünmelisin.

Ya beni yine içeri kaparlarsa?

★ Doğan Kardeş'i seviyorsan ona abone ol ★

Bu defa daha anlayışlı olacaklarını sanıyorum.

Haşarı döndü.. Yanında da başka bir köpek var.

Bak ne güzel oynuyorlar. Demek ki, Haşarı arkadaşsızlıktan kaçtı.

HAV

HAY

Bak yine gidiyorlar

Üzülecek bir şey yok. Artık Haşarı evinin yerini biliyor. Aklına esince yine dönecektir.

Nereye gidiyoruz Uçarı

Bize Saklambaç oynama ya

Bakın artık kendime bir erkek arkadaş buldum. Hep onunla oynıyacağım.

Neden yalnız senin olsun.

O bizim de arkadaşımız.

Biz de onunla oynamak isteriz

Hay Allah. Şunlara bak benimle oynamıyorlardı. Şimdi oynamaya bayılıyorlar.

Son

★ Her kitap bir köprüdür, insanı iyiye, güzele götürür ★

PUL MERAKLISI MEŞHUR ADAMLAR

BUGÜN dünyanın en zengin pul poleksiyonu İngiliz Kırallarından V. George ve VI. George'un meydana getirdikleri koleksiyondur.

Bu koleksiyona V. George başlamıştır. 1935 yılına kadar çıkan pulları taşıyan 330 albümlük meşhur «kırmızı koleksiyon» onun eseridir. Bu koleksiyona yarım milyon İngiliz lirası (bizim paramızla 12.5 milyon lira) kıymet biçilmiştir. VI. George, ayrıca 40 albümde topladığı pulları ile bir «mavi koleksiyon» meydana getirmiştir. Bu albümlerde İngiltere ve sömürgelerine ait en değerli pullara rastlanır. Bazı pullar zarfları üzerinde ve damgaları ile birlikte muhafaza edilmiştir.

VI. George, babası gibi müthiş bir pul meraklısıydı. Bütün pul sergilerine katılır, İngiltere ve sömürgeleri için hazırlanan pul örnekleri önce ona gösterilir, Kıral beğendiklerini işaret ederek bastırılmasına izin verirdi. Basılan bütün pullar Kıraliyet Koleksiyonuna katılırdı.

VI. George'un ölümü üzerine tahta geçen Kıraliçe Elizabeth de pul meraklısıdır. O da zengin bir koleksiyon yapmaktadır.

Dünyaca meşhur pul meraklılarından biri de eski Mısır Kıralı Faruk'un koleksiyonudur. Bu koleksiyona ilk önce babası Kıral Fuat başlamıştır. Bugün dünyada sadece bir tane bulunan meşhur 1851 Guiana pulu da bu koleksiyondadır.

Eski İtalyan Kıralı Karol'un koleksiyonu da dünyanın en tanınmış koleksiyonlarından biridir.

Bugün pul koleksiyonunun önemi artık herkes tarafından anlaşılmıştır. Geçenlerde bir gazete haberinden öğrendik ki, bir kıralın düğününe yine bir kıral tarafından birkaç seri pul hediye olarak götürülmüştür. Ne güzel bir düğün hediyesi değil mi?

M. YANKI

KİBİRLİ MÜRDÜM ERİĞİ

Vaktiyle bir bahçede dalları pıtırak gibi yemiş dolu bir mürdüm ağacı varmış.

Günün birinde bir anne, çocukları alıp ağacın gölgesine oturmuş ve onlara güzel bir prensin masalını anlatmaya başlamış.

Güneş ışığında sallanan küçük mürdümlerden biri, bu masalı duymuş ve günün birinde böyle güzel bir prens tarafından koparılmayı aklına koymuş. Bu mürdümcük de hani çok şirin bir şeymiş, âdeta mürdümlerin prensesi imiş.

Ertesi günü erkenden mürdüm ağacına kuşlar gelip yemişlerinden aşırmak istemişler. Fakat bizim mürdümcük usulca yaprakların arkasına saklanıp prensini beklemeye koyulmuş. Biraz sonra arılar, ağaca sabah kahvaltısına gelmişler, ama mürdümcük saklandığı yerden yine çıkmamış. Güneş daha da yükselince çocuklar gelmiş, ağacı sallamışlar. Mürdümlerin birçoğu ağacın altına düşmüşler. Ama mürdümcük sımsıkı dalına tutunup prensi beklemiş. Daha sonra anne gelip reçel yapmak için meyva toplamağa başlamış. Öteki mürdümler: «Buradayız, buradayız» diye seslenmişler, yalnız bizim mürdümcük yine dalına sımsıkı sarılarak sesini çıkarmamış, prensini beklemiş.

Böylece aradan günler geçmiş. Bütün mürdümler bitmiş. Bazılarını çocuklar yemiş, bazıları annenin reçel kavanozlarına girmişler, en güzelleri de şekerden birer elbise giyerek şekerleme diye misafirlere sunulmak için süslü kâselere dizilmişler. Kala kala dalında asılı yalnız bizim Mürdümcük kalmış. Prensini beklemiş durmuş, ama boş yere. Çünkü prens hiçbir zaman gelmemiş. Zavallı Mürdümcük de dalında kuruyup kalmış ve günün birinde de rüzgâr onu ağaçtan düşürmüş.

Artık kimse onun yüzüne bakmıyormuş, hattâ sümüklüböcekler bile.

İşte böylece kendi arkadaşlarından daha üstün olmak isteyen Mürdümcük hayatını boşa geçirmiş ve hiç, ama hiçbir işe yaramadan, yapayalnız ve acınacak bir halde çürümüş gitmiş.

HAZİNE PEŞİNDE

MAHALLEDEKİ evlerin en eskisi Ayşe Teyzenin eviydi. Komşu evlerin çoğunda çocuklu aileler oturduğu halde, Ayşe Teyzenin ne çocuğu vardı, ne de başka bir kimsesi. Yalnız Minik adlı bir kediyle, Cicim adlı bir köpeği vardı.

Doğrusunu isterseniz komşu evlerdeki çocuklar olmasa, Ayşe Teyze sıkıntısından patlardı. Her akşam, hele havalar iyi olunca, kapısının önüne çıkardığı koltuğuna kurulur, Minik kucağında, Cicim ayaklarının dibinde komşu çocukların oyununu seyrederdi. Bazan da çocuklar etrafına toplanır, Ayşe Teyzenin anlattığı güzel masalları dinlerlerdi.

Ayşe Teyzenin büyük bir kusuru vardı. Bazan eline aldığı bir şeyi nereye koyduğunu unutur, o zaman, o oda senin, bu oda benim aramadığı yer kalmaz, ama çok zaman yine de aradığını bulamazdı. Eğer o sırada çocuklar sokaktaysa hemen onlara seslenirdi:

— Hey, çocuklar, çabuk koşun.

Çocuklar gelir gelmez onlara neyi kaybettiğini söyler, onlar da, koltukların altını, radyonun üstünü, kısacası köşe bucak her yeri arar, çok geçmeden de bulurlardı. O zaman Ayşe Teyze pek sevinir:

— Ah, çocuklar, derdi, siz olmasanız ben ne yaparım?

Bir sabah Ayşe Teyze alış verişe çıktı. Minik ve Cicim de her zamanki gibi yanındaydı. Bir saat kadar birlikte çarşı pazar dolaştıktan sonra eve döndüler. Ayşe Teyze sevgili kedisi ve köpeği için de balık almıştı. Eşyalarını mutfağa bırakınca; balıkları alıp bahçeye çıktı:

— Gelin yavrularım, diye seslendi. Size balık aldım.

Minik, hemen:

— Miyav, miyav, diye koşup geldi.

Ayşe Teyze onun balığını verdikten sonra Cicim'e seslendi. Fakat köpek meydanda yoktu. Yeniden seslendi. Sonra Minik'e:

— Cicim nerede acaba, diye sordu.

Kedi ne bilsin? Cicim görünmeyince Ayşe Teyze hemen:

— Çocuklar, koşun ne olursunuz, diye bağırmağa başladı.

Ama görünürde kimseler yoktu. Seslendi, seslendi... Ne gelen var, ne giden. O zaman derhal çocukların okulda olduklarını hatırladı. Bereket paydos zamanı yakındı. Çaresiz oturup onların dönmesini beklemeye başladı. Hay Allah, bugün de sokağa çıkmıyacakları tutmuştu. Hemen evlerini dolaşmıya başladı. Önce Alev'in evine gitti, annesine:

— Efendim, dedi, sormayın. Çok kıymetli bir şeyim kayboldu, müsaade ederse-

FAYDALI ÜÇ KİTAP

— 1 —

Eşyaların Hikâyesi
Fiatı 3 lira

— 2 —

Işığın Hikâyesi
Fiatı 2 lira

— 3 —

Saatin Hikâyesi
Fiatı 2,5 lira

Doğan Kardeş Yayınları arasında çıkan bu çok faydalı kitaplarda en zor ve sıkıcı konular herkesin anlıyabileceği bir dille hikâye şeklinde anlatılmaktadır. Bütün kardeşlerimize bu güzel kitapları tavsiye ederiz.

niz Alev gelsin de beraber arayalım.

Sonra aynı şekilde, Nermin, Çetin ve Metin'in evine gitti. Çocukları toplayıp ofluya puflıya eve döndü. İçeri girer girmez hep beraber aramaya başladılar.

Evde, aramadıkları yer kalmamıştı. Cicim meydanda yoktu. Ayşe Teyzenin içi kan ağlıyarak:

— Eyvahlar olsun, dedi, Cicim sahiden kayboldu galiba.

Metin:

— Teyzeciğim, dedi, sabahtan beri olup bitenleri bize anlatır mısınız? Çarşıya çıkarken Cicim yanınızda mıydı?

— Elbette çocuğum...

Sonra olup bitenleri yenibaştan anlattı.

Ayşe Teyzeyi dikkatle dinleyen Nermin:

— Buldum! diye bağırdı. Bir yere bakmadık.

Doğruca mutfağa gitti. Orada, Ayşe Teyzenin büyükçe bir dolabı vardı. Pazardan aldığı eşyaları o dolaba koyduğunu Nermin pek iyi bilirdi. Hemen koşup dolabı açtı. Cicim sevinçle dışarı fırlamaz mı?... Yaramaz hayvan, demek Ayşe Teyze eşyaları koyarken içeri girmiş, sonra da kadıncağız farkına varmadan dolabın kapağını kapatınca içerde kalmıştı.

Ayşe Teyzenin nasıl sevindiğini artık siz düşünün. Çocuklara bol bol teşekkür etti, sonra hayvancıkların karnını doyurdu. Bu arada durmadan düşünüyordu. Birden:

— Buldum, diye bağırdı. Aklıma çok iyi bir şey geldi.

Ondan sonra iki gün durmak dinlenmek bilmeden oraya buraya koştu, durdu. Birkaç defa çarşıya gitti. Oyuncakçılara, şekercilere, pastahanelere girdi çıktı. Bütün işlerini bitirdikten sonra çocukların sokağa çıkmalarını bekledi, onları görür görmez:

— Hey, çocuklar, hepiniz buraya gelin. Bir şey kaybettim, diye seslendi.

Çocuklar yine koşup geldiler.

— Ne oldu Ayşe Teyze? Yine ne kaybettiniz?

— Ah yavrularım sormayın. Bir altın iğne kaybettim.

Ayşe Teyze böyle söylerken için için gülüyordu. Çünkü çocuklara bir sürpriz hazırlamıştı. Nermin kanapenin altına bakarken, gözüne büyükçe bir paket ilişti. Pakete bir kart konmuştu. Üstünde: «Ayşe Teyzeden sevgili Nermin'e» yazıyordu. Çocuk sevinçle:

— Burada iğneyi bulamadım ama, bakın ne buldum! diye bağırdı.

O sırada Çetin de:

— Ben de masanın altında, benim adıma yazılı bir paket buldum, diye bağırdı.

Alev ve Metin de evin birer köşesinde kendi adlarına yazılı birer paket bulmuşlardı.

Nermin:

— Bu, hazine aramak gibi bir şey oldu, dedi. Meğer biz hazine peşinde koşmuşuz da haberimiz yokmuş

Hula Hoop Oynamalı mı?

PAZAR sabahı oğlumla baharın tadını çıkarmak için Çamlıcaya yürüyüş yaptık; eve geldiğim zaman, «Aman neden geç kaldınız?» dediler. «Feyzilerden kaçıncı defa seni arıyorlar.»

Telâşla evlerine gittim, Feyzi bayağı hasta olmuş. Öksürmüyor, midesi bulanıyor, beli, karnı ağırıyormuş.

Annesi:

— Yemekler mi dokundu dersiniz Doktor Bey? Birkaç defa kustu, apandisit desem değil, çünkü geçen yıl emrinizle ameliyatını yaptırmıştık!

— Hele bir görelim, dedim.

Sebebini ben tahmin etmiştim ama, çocuğu yine de iyi bir muayeneden geçirdim. Ciğerlerinde, boğazında, karnında korkulacak hiçbir şey yoktu. Yalnız karın adaleleri oldukça sertleşmişti. Muayene ederken sağa sola dönmekte zorluk çekiyordu, ateşi de normaldi. Annesine:

— Hanımefendi, meğer ne kadar haklıymışım, Hula Hoop yapmanın zararlı olabileceğini söylemiş; fakat sizleri inandıramamıştım.

Kadıncağız merakla yüzüme baktı:

— Sahi mi söylüyorsunuz Doktor Bey?

— Evet, zararsız bir eğlence sanılan Hula Hoop'un yavaş yavaş zararları ortaya çıkmağa başladı. Doktorlar bu oyunu bilhassa çocuklar için tehlikeli buluyorlar. Bu tehlike de çocukların ölçüsüz olmalarından ileri geliyor. Bellerine çemberi geçiren çocuklar bütün gün kalça kıvırıyorlar, bu yüzden akşamları mideleri bulanıyor, başları dönüyor, yemek yiyemiyorlar.

Bu defa Feyzi:

— Aman Doktor Amca, yemek yemesem de tek şu ağrılarım bir an evvel geçse! deyince.

— Yemek yemesem de ne demek? Büyümek için bol besine ihtiyacı olan senin gibi bir çocuğun birkaç öğün yemeğini feda etmesi körpe vücudu için büyük bir kayıptır. Sen Allahına şükret ki, saatlerce çevirdiğin çember bel kemiğine bir zarar vermemiş, yaptığın sert ve intizamsız vücut hareketleri iç organlarını sarsmamış. Hula Hoop, bel kemiği boğumları arasında bulunan halkaları yerlerinden oynatabilir, bacak mafsallarını alışılmamış hareketler yüzünden zedeleyebilir ve insanı kötürüm de bırakabilir. Hula Hoop, bir jimnastik eğitimi vasıtası olarak hiçbir zaman kullanılmamalıdır.

Yaptığım iğnelerden sonra Feyzi rahatladı ve ilk iş olarak duvarda asılı duran çemberini kırdı.

Dr. Kâmran ŞENEL

O sırada mutfakta Cicim'in neşeli neşeli havladığı duyuldu. Ayşe Teyze gülümsiyerek:

— Size başka bir sürprizim daha var, dedi, galiba bunu Cicim herkesten önce buldu.

Oraya gittikleri zaman hazırlanmış bir kahvaltı sofrası buldular. Masanın ortasında büyük bir pasta duruyordu.

Çocuklar sevinçle masanın başına geçip güle oynaya kahvaltı ettiler. Bu hazine avcılığı çok hoşlarına gitmişti. Akşam üzeri evlerine gitmeğe hazırlanırlarken hepsi birden:

— Çok eğlendik teyzeciğim, çok teşekkür ederiz, diyorlardı.

Cicim havlıyarak, Minik de miyavlıyarak bunu tasdik ettiler.

O. YÜKSEL

BUKALEMUN

BİR çeşidine bizim Güney vilâyetlerinde de raslanan Bukalemun, Asya ve Afrika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, kertenkele cinsinden, birkaç çeşidi olan küçük bir hayvandır. Fakat vücut yapısı kertenkelelerininkinden çok farklıdır. Açık toprak renginde ve 12-15 cm. boyunda olan gövdesi kertenkeleninki gibi yatık değil, iki yanından bastırılmış gibi diklemesine yassıdır. Kuyruğu hemen gövdesi kadar uzundur ve sağlamdır; kolay kolay kopmaz. Kertenkelenin kuyruğu ise kolayca kopar; hayvancık gövdesini kurtarmak için kuyruğunu feda eder ve bu onun için önemli bir kayıp da değildir, zira çok geçmeden yerine yeni bir kuyruk çıkar. Bukalemunun kuyruğu koparsa hayvan yaşayamaz.

Bukalemun yumurtadan doğar, kertenkeleler ise anadan canlı doğarlar; bundan başka kertenkeleler oldukça biçimli, hattâ bazı çeşitleri hayli şirin oldukları halde Bukalemun düpedüz çirkin bir hayvandır.

Kertenkeleler kayalar arasında, eski duvar kovuklarında yaşarlar. Bukalemunlar ağaçlarda yaşayan hayvanlardır. Vücut yapıları da bu yaşayışa uygundur.

Bukalemunun her şeyi, adı gibi acayiptir. Başının biçimi hayli komiktir. Gözleri yuvalarından biraz dışarıya çıkabilir ve ayrı ayrı kullanılabilir, yani hayvan isterse aynı zamanda sağ gözü ile bir yöne, sol gözü ile bir yöne bakabilir, yahut ikisini de bir noktaya yöneltir. Böylece iki gözünü fır fır döndürerek etrafını her an iyice göz altında bulundurur.

Bu hayvancığın ayak parmakları da pek başkadır: Ön ve ard ayaklarının her birinde karşılıklı olarak ikişerden dört parmağı vardır. Bunları insan eli gibi kullanarak parmakları ile sımsıkı sarıldığı dallar üzerinde emniyetle oturur.

Bukalemun'un kuyruğu uzun, kuvvetli ve son derece kıvraktır; hayvan bunu ağacın dalına, makaraya ip sarar gibi, sarar ve böylece ağaç dalları üzerine daha sağlam yerleşir.

Hayvancığın asıl en marifetli organı dilidir. Uzadığı zaman boyu hemen hemen gövdesine yakın olan bu organ trampete çomağına benzer ve ucu pek yapışkan bir madde ile sıvanmıştır. Dil sanki etten değil de gayet kuvvetli bir lâstikten yapılmış gibidir: Uzanır ve kısalır; kullanışı da âdeta bir hokkabaz ustalığı kadar marifetlidir.

Bukalemun yalnız böcek ve sinek yer, bunlarla beslenir, hele sineklere pek düşkündür. Şimdi gelin bu acayip vücutlu hayvanın nasıl sinek tuttuğunu görelim. İşte ayak parmakları ve kuyruğu ile sımsıkı sarıldığı bir dal üzerinde hiç kımıldamadan sessizce oturuyor. Etrafta sinekler uçuşuyor. Bukalemunun yalnız gözleri faaliyettedir: Fırıl fırıl dönüyor. Derken hayvanın ön tarafında bir yere bir sinek konuyor. Hemen iki göz birden o noktaya dikiliyor ve o anda bir «şırp» sesi ile dil ağızdan uzayıp sineğe yapışıyor ve göz kırpıncaya kadar, dönüp ağza giriyor, tabii, kaptığı sinekle birlikte. Hem o kadar çabuk ki, eğer iyice dikkat etmezseniz, olan bitenin farkına varamazsınız. Bukalemun birkaç saat içinde yüzlerce sinek ve böceği, işte böyle şıp-şak fotoğraf çekercesine, avlıyarak midesine indirir.

Şimdi de Bukalemunun dillere destan olan asıl marifetine geliyoruz: Renk değiştirmesine.

Bilirsiniz ki, vücudumuz deri ile kaplıdır. Görünen bu deriye dış-deri deriz. Bir de onun altında dışardan görülmiyen bir iç-derimiz vardır. Bukalemun'un da derisi böyle iki katlıdır. Dış-derinin tabii rengi toprak rengidir. İç-derisi iki tabakadır: Üst tabaka sarı renklidir, alt ta-

— Arkası 49. sayfada —

Kil Peri

ÜÇ Kızılderili çocuk, güle oynaya nehrin kıyısına doğru yürüyorlardı. İkisi kız biri oğlandı. Oğlan arada bir durup ağaçların arasındaki yabani yemişlerden topluyor, kızlar da kendi aralarında konuşuyorlardı:

«Çok geçmeden nehre vardılar. Kıyıda kumun en temiz olduğu yerden torbalarını doldurmaya başladılar. Üçünün de torbaları dolunca köyün yolunu tuttular. Köye vardıklarında oğlan babasına koşarak kilin hazır olup olmadığını sordu. O, kili getirirken çocuklar da büyük bir dikkatle kumu elediler.

«Artık yapılacak iş, bir kısım kuma on kısım kili karıştırmaktan ibaretti. Karıştırma işi bitince hemen çalışmaya başladılar. Yaptıkları ilk iş kil hamurunu yerde elleriyle yuvarlayıp inceltmek oldu. Yuvarlıya yuvarlıya parmak kalınlığında uzun bir şerit elde ettiler. Sonra bunu resimdeki gibi, birbiri üstüne koyarak bir çömlek şekli verdiler. Bu iş öyle anlattığımız kadar kolayca olup bitmiyordu. Belki saatlerce uğraşmaları gerekti. Ama doğrusu emekleri boşa gitmemişti. Sonunda güzel bir çömlek meydana çıktı. Bu çömleğin etrafını da kille sıvadıktan sonra güneşe bıraktılar.»

Tülây okuduğu dergiden başını kaldırıp babasına baktı. Onun dikkatle dinlediğini görünce:

— Doğrusu babacığım, dedi, şu küçük Kızılderililerin hayatlarına imrendim.

— Neden yavrum?

— Nedeni var mı? Baksanıza ne güzel bir oyun bulmuşlar.

— Ama bu oyun değil ki.

— Daha iyi ya. Hem onları oyalıyor, hem de faydalı bir şey meydana getirmiş oluyorlar.

— O kadar imrendinse sen de yaparsın.

— Nasıl olur babacığım. Ben kili nereden bulurum, kumu nereden bulurum?

— Orası kolay Tülây. Demek sahiden bu işten hoşlandın. O halde seninle yarın Ahmet Amcalara gidelim. O, bu işlerin ustasıdır. Ben de bu konuda bir şeyler söyleyebilirim ama, her şeyi ustasından öğrenmek daha faydalıdır.

Tülây üstelemedi ama, ertesi akşamı iple çekti. Yemekten sonra babası:

— Bugün Ahmet'e telefon ettim, dedi, bizi bekliyecek. Hadi hazırlan da gidelim.

Tülây, Ahmet Amcayı çok severdi, çünkü hoş bir adamdı, hele bazan öyle komiklikler yapardı ki, gülmekten katılırdınız. Neyse çok geçmeden Ahmet Amcalara vardılar. O gece iki misafir daha vardı. Uzun müddet dereden tepeden konuşuldu. Tülây'ın içi içini yiyor, bir an önce çömlekçilikten bahsedilmesini istiyordu.

Nihayet çaylar içilirken Ahmet Amca ayağa kalktı. Büfenin gözünden bir tabak içinde hamur halinde bir şey çıkardı. Sonra ayakta, mühim bir konferans verecekmiş gibi bir iki öksürdükten sonra söze başladı:

— Bayanlar, baylar, artık can sıkıntısının sonu geldi. Hele Tülây, senin için... Vay efendim hava fena, sokağa çıkamıyorum. Yahut oynıyacak arkadaşım yok ki... Artık böyle düşüncelere paydos. Şimdi size çok cana yakın, çok sevimli bir arkadaş takdim edeceğim.

Ahmet Amca böyle söyliyerek tabağı eline aldı. Sonra sözüne devam etti:

— Ben buna «kil peri» diyorum. Neden mi? Tıpkı bir peri kızı gibi her istediğiniz şeyi ayağınıza getirir de ondan. Bir gün bakarsınız, iç

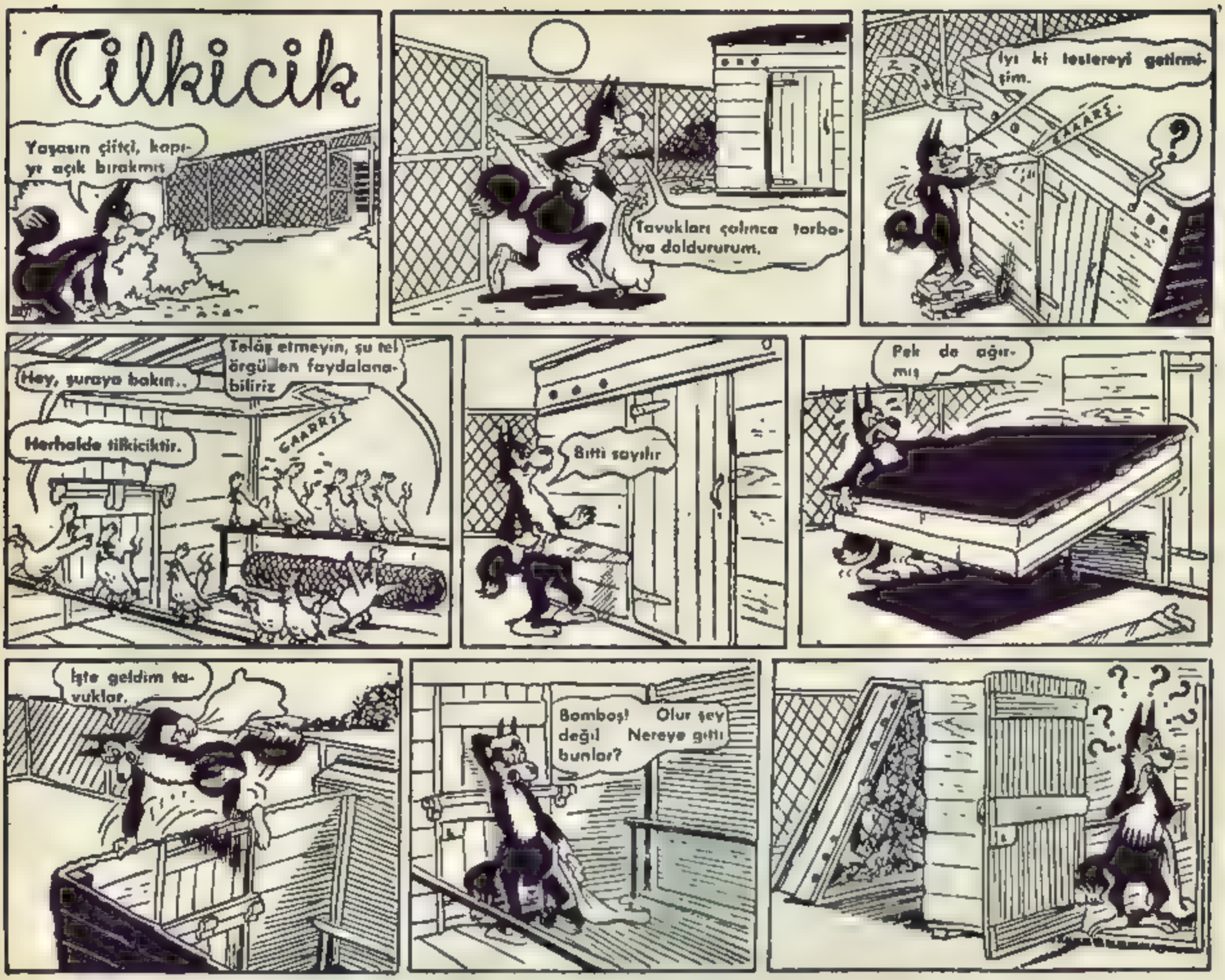

açıcı bir meyva; ertesi gün bakarsınız bir sebze olmuş. Aman ne güzel demeye kalmaz bir at, yahut inek oluverir.

Bunları duydukça Tülây heyecandan yerinde duramıyordu. Nihayet Ahmet Amca:

— Şimdi siz kendi kendinize konuşa durun da, dedi, biz Tülây'la başbaşa kalalım.

İkisi yanyana oturunca, Ahmet Anca:

— Bu tabaktaki kalıp kilidir, dedi, yahut model kili de derler. Çünkü bundan istediğin şeyin modelini yapabilirsin.

— Nasıl meselâ?

— Bak şimdi. İşe başlıyalım. Ben çalışmaya başlarken önce yumruk büyüklüğünde bir parça kil alırım. Tabiî kendi yumruğum kadar. Senin yumruğun daha küçüktür. Onun için sen de çalışırken kendi yumruğun büyüklüğünde kil kullanacaksın. Şimdi bu kili elimde iyice evirir, çevirir bir top haline getiririm. Sıkmak, ezmek hiç doğru değil. Sadece parmak uçlarıyla çalışmak lâzım. İyi bir usta asla avuç içini kirletmez. Haydi bir elma yapalım. Tabiî elma top gibi yuvarlak değildir. Alttan üstten biraz bastırıp sonra çöp yerini yapmak lâzımdır.

— Yani kile istediğim şekli parmaklarımla vereceğim.

— Evet...

— Peki ama, ya renkleri?

— Ondan kolay ne var. Kuruduktan sonra istediğin renge boyarsın.

— Meğer kil ne işlere yarıyormuş.

— Elbette, kil deyip geçiyor musun sen. Saksıdan, vazodan tut da, meyva, hayvan, hattâ ev modellerine varıncaya kadar her şeyi yapabilirsin. Ha, aklıma gelmişken söyliyeyim. Bir de model mumu vardır. Büyük oyuncakçılarda satılır. Bunlar aynı zamanda renkli renklidirler. İstediğin şeyin modelini onunla da yapabilirsin.

Sözün burasında Ahmet Bey, Tülây'ın babasına dönerek:

— Çok fena, dedi, [redacted] epey masraf çıktı.

— Aman deme, kalk Tülây öyleyse hemen gidiyoruz.

Hep beraber gülüştüler. Zaten gitme zamanı da gelmişti. Eve dönerken, Tülây öğrendiklerini babasına anlatıyordu.

Ansiklopedici Amca

ELLI YIL SONRA

TEKİN'le Gönül yazlığa taşındıkları zaman çok sevinçliydiler. Evleri deniz kıyısına yakın bir yerdeydi. Nihayet bitmek tükenmek bilmeyen kış geçmiş, yaza kavuşmuşlardı.

Taşındıkları gün çocukların ilk işi evin her yanını dolaşmak oldu, Tekin yeni bir eve girdiler mi bütün odaları bir bir dolaşmayı severdi. Gönül ise onunla aynı fikirde değildi:

— Boş evi dolaşacak ne var, diyordu. Bahçede oynasak daha iyi.

Yine de kardeşiyle beraber dolaşmadan edemiyordu. Annelerinin kendilerine ayırdığı odayı gezerlerken Tekin, bir köşede küçük bir dolap gördü, merak edip açtı. İlk anda gözüne bir şey çarpmadı. Biraz dikkat edince içerde beyaz bir şey gördü, elini uzatıp aldı. Bu porselen bir kediydi. Oldukça büyüktü. Tozunu üfledikten sonra elinde evirip çevirmeye başladı. Birden kedinin içinde bir şey çıkırdadı. Tekrar salladı; evet, içinde bir şey vardı. Gönül:

— Aman Tekin, dedi ne olursun ver şunu kıralım... İçinde ne var acaba?

— Olmaz. Bu güzel şey kırılır mı?

— Tabii kırılır.

— Ben kırdırmam, Böylece saklıyalım daha iyi. Hem belki sahibi çıkar.

— Bunun sahibi olsa, burada unutulmazdı. Bak söyliyeyim. Elime geçerse onu kırarım.

— Pekâlâ, eline geçerse kırmamazlık etme!

Tekin böyle söyliyerek porselen kediyi sıkı sıkı kucakladı. Sonra da, kardeşinin ev işleriyle meşgul olduğu sırada kimsenin göremiyeceği bir yere sakladı.

Tekin'lerin evinde Zehra Teyze adında altmışını geçmiş bir kadın hizmet ediyordu. Kadıncağızın pek tuhaf bir hayat hikâyesi vardı. Çocukluğunda halasının tek varisiymiş. Fakat günün birinde kadının kıymetli bir elmas bileziğini kaybetmiş, o da bilezik bulunmadıkça mallarının yeğenine verilmemesini vasiyet etmiş. Bir de zaman kaydı koymuş: Elli yıl. Zehra Teyze elli yıl içinde bileziği bulursa ne âlâ, halasının malına sahip olacak, elli yılı geçtikten sonra bulsa bile hiç bir şey alamıyacak. Çok geçmeden Zehra Teyzenin, kasabada birçok evleri bulunan zengin halası ölmüş.

Şimdi Tekin'lerin oturduğu ev de onun evlerinden biriymiş. Hattâ vaktiyle Zehra Teyze uzun müddet bu evde oturmuş da... Ama şimdiki gibi hizmetçi olarak değil, evin kızı olarak.

Tekin'lerin eve yerleşmesi birkaç gün sürmüş, bu arada Zehra Teyze onlara yardım etmişti. Kasabada onun durumunu herkes bildiği için, yeni kiracılar da duymuştu.

Zehra Teyze bir taraftan evin yerleşmesine yardım ediyor, bir taraftan da derin derin düşünüyordu. Âdeta sağda solda bir şeyler arıyor gibiydi. Hattâ onu, bahçede falan öyle düşünceli gören komşuları pek şaşırdılar. Çünkü bütün olup bitenlere rağmen Zehra Teyze pek öyle asık suratlı bir kadın değilmiş. Bir gün Tekin dayanamadı:

— Zehra Teyze, dedi, neden öyle düşünceli duruyorsunuz?

— Yavrum benim hikâyemi herhalde duymuşsundur.

— Evet, duydum ama, aradan elli yıl geçmiş artık... Şimdi, o elmas bileziği nereden bulacaksınız?

— Dinle beni çocuğum. Elmas bileziği kaybettiğim zaman bu evde oturuyorduk. Halamın ölümünden sonra da buraya ayak basmadım. Aradan elli yıl geçti. Şimdi, eskiden oturduğum bu evin odalarına girip çıktıkça, o eski hâdiseyi hatırlar gibi oluyorum.

— Yoksa bileziği ne yaptığınızı da hatırlıyacak mısınız?

Kadın bu suale cevap vermedi. İşe koyuldu. Tekin devamla:

Mehmet Ali & Akşanserfası

— İyi düşünün Teyzeciğim, dedi, gerçekten tekrar bu evde bulunmak size bazı şeyleri hatırlatabilir.

— Hatırlamaya çalışacağım yavrum.

Aradan iki gün geçti. Tekin bahçede kumlarla oynuyordu. Zehra Teyze deli gibi yanına gelerek:

— Buldum, Tekin, buldum, diye bağırdı...

— Neyi? Bileziği mi buldunuz?

— Hayır, sakladığım yeri.

Çocuk heyecanla doğrularak:

— Nereye saklamıştınız? diye sordu.

— Porselen bir kedi kumbaranın içine.

— O halde ben de size bir müjde vereyim. O kumbarayı da ben buldum.

— Ne diyorsun, nerede, çabuk göster bana.

— Sakladım... Tabii size gösteririm ama, kırmıyacağınıza söz verirseniz.

— Elbette kırmam.

— İyi ama onun her yanı kapalı.

— Ben nereden açılacağını biliyorum.

Bunun üzerine Tekin önde, Zehra Teyze arkada yürümeye başladılar. Tekin deniz kıyısına doğru gidiyordu. Bir ağacın yanına gelince, eğildi. Ağacın dibine bağlı beyaz bir ipi çekmeye başladı. Çekti, çekti... Evet, tahmin ettiğiniz gibi ipin ucuna kumbara bağlıydı.

— Bravo, dedi Zehra Teyze, çok iyi yere saklamışsınız.

Sonra heyecanla kumbarayı aldı. Porselen kedinin başında kabartma bir tasma vardı. Kadın kumbaranın başını tutup da biraz çevirince yerinden oynadı. Sonra büküp açtı. Baş, tam tasma hizasından ayrılmıştı. Tekin'in heyecandan neredeyse nefesi duracaktı. İhtiyar kadın kediyi ters çevirdi. Evet, avucuna, üstünde üç tane kıymetli elmas taş bulunan bir bilezik düşmüştü.

Eve döndükleri zaman Tekin olup bitenleri babasına ve annesine anlattı. Babası:

— Zehra Hanım, dedi, duyduğuma göre, bu sene elli yıl doluyormuş. Yalnız acaba hangi ayda. Sakın vakit geçmiş olmasın?

— Bilmiyorum. Çünkü bileziği bulacağımı hiç aklıma getirmediğim için zamanı tam hesaplamıya lüzum görmedim.

— Peki, halanızın avukatı kimdi? Bu tarihin yazılı olduğu bir yer yok mu?

— Durun bakayım, benim eski kâğıtları sakladığım bir kutu olacak, belki orada bulurum.

Hemen koşup kutuyu getirdi. Tekin'in babası büyük bir dikkatle kâğıtları incelemiye başladı. Nihayet birini eline alınca dikkatle okumaya başladı, okudu, okudu ve birden:

— Bugün! diye bağırdı. Müddet bugün doluyor.

Zehra Teyze büyük bir kederle:

— Demek iş işten geçti, diye mırıldandı.

BAYRAM HEDİYESİ

İlhan koşarak annesinin yanına gitti. Sevinçle:

— Bak anneciğim, dedi, dayım bana bayram hediyesi olarak ne getirmiş.

Elinde tuttuğu Yapı ve Kredi Bankası'nın İkramiyeli Aile Cüzdanı'nı annesine uzattı. Kadın:

— Doğrusu pek güzel bir hediye seçmiş dayın, dedi. Artık siz de para biriktirmeğe alışırsınız. Eğer talihiniz varsa Yapı ve Kredi Bankasının ikramiyelerinden birini de kazanabilirsiniz.

İlhan merakla sordu:

— Ne ikramiyesi anneciğim?

— Yapı ve Kredi Bankası bu yıl, Bankada en az 200 lirası olan müşterileri arasında kur'a çekerek 40 apartman dairesi ve 1 milyon 500 bin liralık para ikramiyesi hediye ediyor. Bakarsın talihin açık olur da apartman dairelerinden biri sana çıkar. Biz de şu kira köşelerinden kurtuluruz.

İlhan sevinçle ellerini çırptı:

— İnşallah anneciğim, inşallah!...

Mehmet Ali & Akşamsefası

— Hayır, daha akşama vakit var. Hemen halanızın avukatını bulmalıyız.

Kadıncağız artık konuşacak halde değildi. Tekin'in babasına avukatın adresini verdikten sonra yığıldı kaldı. Bayılmıştı. Çocuklar onu ayıltmaya çalışadursun, babaları ok gibi kapıdan fırladı. Çok geçmeden Zehra Teyze kendine gelmişti. Artık hep beraber, beklemekten başka yapacak işleri yoktu. Hemen hemen hiçbiri konuşmuyordu. Bu arada Gönül, kadıncağız kendine gelsin diye bir çay yapıp getirdi.

İki saat kadar ancak geçmişti. Birden kapı hızlı hızlı çalındı. Gönül kapıya koşarken, hepsi heyecanla ayağa kalmıştı...

Gelen, çocukların babasiyle avukattı. Avukat da heyecanlıydı. Oturur oturmaz:

— Zehra Hanım, dedi, aradan uzun zaman da geçmiş olsa talih nihayet size güldü. Bugün gerçekten elli yılın son günüydü. Bilezik bulunmasa mirası kaybedecektiniz.

— Sizde evlerimin anahtarı olacak sanırım.

— Evet, var. Hem de yanımda. Onları şimdi size vermek usulsüz olacak. Çünkü tamamlanması gereken bazı formaliteler var. Ama yine de vereceğim.

Avukat böyle söyliyerek ayağa kalktı ve çantasından çıkardığı bir deste anahtarı ihtiyar kadına uzattı.

Kadın anahtarları alınca sesi titreyerek:

— Elli yıldır bugünü bekledim, dedi. Artık kendi evimde oturmak benim de hakkım.

Hepsinin heyecandan gözleri yaşarmıştı. En çok heyecanlanan da Tekin'di. Öyle ya, bileziğin bulunmasına kendisi sebep olmuştu. Zehra Teyze de bunu biliyordu. Anahtarları alınca Tekin'in yanına gitti. Onu bağrına bastı ve:

— Senin de talihin açık olsun yavrum, dedi.

TABİATTA NELER OLUYOR

WALT DİSNEY

KURNAZ KARINCALAR

Amerika'da bazı cins karıncalar ağaçların tepesinde, çamurdan yuva yaparlar. Üstelik bu çamura bazı tohumlar ekerler. Çok geçmeden tohumlar çimlenir, bütün yuvayı kaplar. Besbelli ki, onlar bu işi süs olsun diye yapmazlar. Fakat bundan, başka cihetten faydalanırlar, zira yeşeren bitkilerin kokleri yuvayı son derece sağlamlaştırır.

MAHREM İŞARET

Erkek balıkçıl kuşu, yuvasına döndüğü zaman, kuluçka olan dişisi onu hemenecek içeri almaz. Gelenin önce kim olduğunu bildirmesi lazımdır. Erkek balıkçıl, bunu sorgucunu dikelterek ileri doğru uzatmak ve ona kuru bir dal parçası vermekle yapar. Bu onların mahrem işaretleridir. Ancak bundan sonra erkek kuş yuvaya girebilir.

SON HIZLA GERİYE

Resimde gördüğümüz bir çeşit tarla faresi, düşmanla karşılaştığı zaman yer altında açtığı yollardan geri geri kaçmaya başlar. Bu kaçışın bütün özelliği hayvanın tıpkı ileri doğru gidiyormuş gibi büyük bir hızla geriye koşabilmesidir.

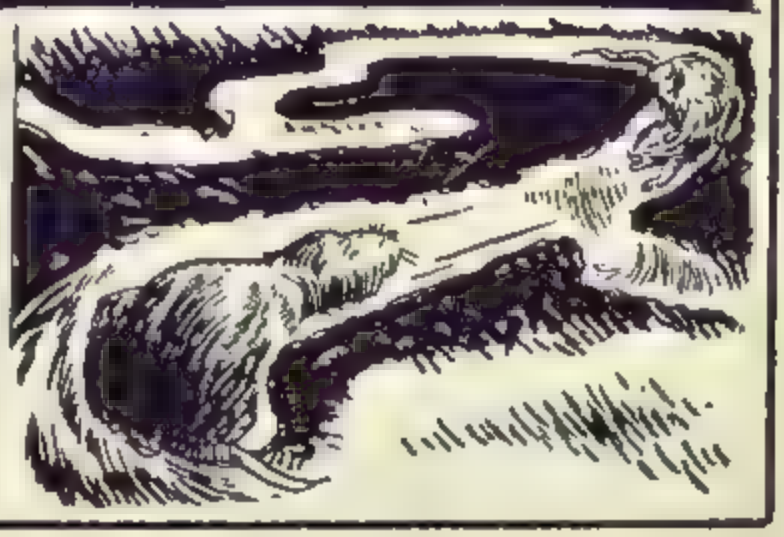

GÜLELİM

DENİZ NEDEN TAŞMIYORMUŞ

Küçük Ayhanla Mine konuşuyorlardı :

— Nehirler nereye dökülür.

— Denize, tabii...

— Hepsi mi ?

— Evet

— Öyleyse deniz neden taşmıyor ?

— Tabii taşmaz Denizin dibi sünger dolu. Suyu onlar çekiyor.

★

SİZE DE YOK

Burhan'ın elleri, ağzı, üstü başı taraçada soğumakta olan vişne kompostosunun yanından geldiğini açıkça gösteriyordu. Annesi bu çirkin hareketi için Burhan'ı hem azarladı, hem de :

— Artık sofrada kompostoyok sana, dedi.

— Size de yok, ben hepsini yedim.

★

— Niçin topallıyorsun Mehmet ?

— Bu sabah yanlışlıkla bir teki ince, bir teki kalın çorap giymişim de...

★

Beş yaşındaki Suna'yı bir viyolonsel resitaline götürmüşlerdi. Canı sıkılan çocuk sanatçıya bakarak babasına:

— Bu adamın elindeki testere kör galiba, dedi. Hâlâ o dolabı kesemedi.

☆

Büyük bir yolcu uçağında altı yaşlarında yaramaz bir çocuk vardı. Durmadan bir oraya bir buraya koşuyor, gürültü, patırtı ediyordu. Nihayet yaşlı yolculardan biri dayanamadı, başını kaldırıp :

— Küçük, dedi, neden çıkıp da dışarıda oynamıyorsun ?

☆

Orhan — Anneciğim, öğlene neler yiyeceğiz.

— Hiç sorma, o kadar çok ki, saymakla bitmez.

— Aman ne iyi. Neymiş onlar ?

— Bezelye !

19 MAYIS YOLCUSU

19 Mayıs 1919, Türk tarihinin önemli bir dönüm noktasıdır. Atatürk Samsun'a o gün ayak basmıştı. O'nun bu Anadolu parçasına ayak basması, parçalanan Anadolu'nun bütünleşmeye, birleşmeye, kurtuluşa doğru attığı ilk ve büyük adım oldu.

O sıralarda işgal altında bulunan İstanbul'un manzarası, Anafartalar Kahramanı Mustafa Kemal'in canını müthiş sıkıyordu. Memleketin geleceğini gayet karanlık gören büyük asker, kurtuluş plânları kuruyordu. O, şuna inanıyordu ki, Anadolu'yu yine Anadolu kurtarabilir. O halde ne yapıp yapıp oraya gitmek gerekti. Bir taraftan Saray da kendisinden şüphelenmekte ve O'nu bir kenara atmak niyetindeydi.

Mustafa Kemal, bir gün Şişli'deki evinde inik perdeli bir odada memleketin halini ve kurtuluş çarelerini düşünürken Anafartalardan beri yaveri bulunan Cevat Abbas Bey çıkageldi:

— Harbiye Nazırı (Millî Müdafaa Vekili) Şakir Paşa sizinle görüşmek istiyor, dedi.

Mustafa Kemal, ertesi gün Nazırın yanına çıktı. Biraz sonra Nazır, bir dosya uzatarak:

— Bunu okur musunuz? dedi.

Bu dosyada yabancı subayların raporları vardı. Bunlarda, Samsun bölgesindeki Rum köylerini Türklerin rahatsız ettikleri, baskınlar yaptıkları yazılıydı. Burada güvenlik sağlanmazsa işe kendilerinin karışacakları bildiriliyordu.

Mustafa Kemal Paşa, Şakir Paşanın yüzüne baktı:

— İsteğiniz Paşam?

— Buralarda böyle bir hâdise var mıdır?

— Zannetmiyorum... Belki de vardır!...

— İşte bu sebeple, bu meseleyi yakından incelemek üzere buraya bir zatı göndermek lâzım!... Biz, Sadrazam Ferit Paşa ile görüşerek bu işi size vermeği düşündük!...

Güzel Sözler

- ★ Düşünmeden cesaret gösteren, çokluk gülünç olur.
- ★ Dikkat, altından da kıymetlidir.
- ★ İnsan, her şeye karşı koyabilir, yalnız iyiliğe karşı koyamaz.
- ★ Güzel sanat eserleri insanın ruhunu yükseltir, zenginleştirir.
- ★ İnsan, çalışmayı da çalışa çalışa öğrenir.
- ★ Boş geçen zamanlar hayatı kısaltır.
- ★ Çalışmayan başaramaz.
- ★ Sevmeyen sevilmez.
- ★ Dostun derdini paylaşmak, dostluk borcudur.

Tanrı, büyük adamın gönlüne göre vermişti; o da böyle bir fırsat beklemekteydi.

Nihayet Mustafa Kemal Paşanın 9. Ordu Müfettişliğine tâyini çıktı.

Mayısın 14. günü yine yaveri gelerek Mustafa Kemal Paşaya:

— Zatı Şahane sizi yemeğe davet ediyor! dedi.

Atatürk, o günkü karşılaşmayı ve akşam yemeğini anlatırken diyor ki:

«— Saat yedi buçukta Yıldız Sarayına gittim. Beni çok küçük bir odaya aldılar. Biraz sonra Mehmet Vahdettin geldi. Ayağa kalktım, beni yanına oturttu. O kadar yakın ki, âdeta diz dizeydik. Padişahın sağında, hemen dirseğini uzatarak dayandığı masanın üstünde bir kitap vardı. Odada bir sessizlik hüküm sürüyordu. Anlaşılıyor ki Sarayda hiç neşe yok. Padişah âkibetini düşünüyor. Odanın Boğaziçine açılan bir penceresinden görülen manzara şu idi: Yabancı devletlerin donanmaları sıra ile dizilmişler. Topları Saraya çevrili, tehdit edici, korkunç bir manzara idi. Mehmet Vahdettin dedi ki:

— Paşa, Paşa, sen şimdiye kadar devletimize çok hizmet ettin. Bunların hepsi artık bu kitaba geçti (bu sözleri söylerken dirseğinin altındaki kitabı gösteriyordu. Bu, bir tarih kitabıydı). Bundan sonra yapacağınız hizmet, şimdiye kadar yaptıklarınızdan çok mühim olacaktır. Dikkat ve sadakatle ça-

lışırsanız devleti, düştüğü bu felâketten kurtarabilirsiniz.»

Padişah, yabancı devletlerin şikâyetlerinden ve bu yüzden çıkabilecek meselelerden korkuyor; Mustafa Kemal Paşadan, Samsun bölgesindeki kaynaşmayı ve Anadolu'da yer yer belirmeğe başlayan millî kuvvetleri bastırmasını istiyordu.

Mustafa Kemal Paşa:

— Elimden geleni yapacağım, bana emniyet buyurunuz! dedi.

Vahdettin, ayağa kalktı, Kemal Paşanın elini sıktı:

— Muvaffak olunuz! dedi.

Bu görüşmeden sonra Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a gitmek üzere hazırlıklara başladı. İstanbul'daki büyük rütbeli asker arkadaşlariyle de anlaşarak 16 Mayıs 1919 günü Bandırma vapuru ile Samsun'a hareket etmek üzere beklemeğe başladı.

O günlerde Mustafa Kemal Paşa 39 yaşında idi. Bu genç ve vatansever kumandan ne pahasına olursa olsun Anadolu'ya geçmek kararında. Tehlikeden kurtuluş yoktu. Burada kalsa da kendisini rahat bırakacak değillerdi. Vatan için uğraşarak ölmek elbette daha iyiydi.

O sıralarda Bahriye Nazırı Olan Rauf Bey, Mustafa Kemal Paşanın Şişli'deki evine koştu:

— Kemal, Karadeniz'e gitme! Bindiğin vapuru yolda batıracaklar!...

— Rauf, ben gideceğim; başın sıkılınca sen de hemen bana katıl!...

Eski Bandırma vapuru rıhtım açıklarında büyük yolcusunu bekliyordu.

Mustafa Kemal Paşaya Şişli'deki evinin kapısı önünde, kendisini bekliyen otomobile bineceği sırada, Rauf Beyin söylediğini daha kesin olarak bildirmeye gelenler oldu:

— Bir torpito ile sizi takip edecekler ve Karadeniz'in dalgalarına gömecekler!...

DALGALANDI VATAN

Tekmil Anadolu ayakta
Bu gelen Bandırma Vapuru,
Mustafa Kemal'in bakışı
Göklerden duru.
Boz kalpağını hele bir çıkarsın Mustafa Kemal
Altın saçları pırıl pırıl uçuşur rüzgârda...

Mustafa Kemal'in gözlerinde
Mavi bir duman var.
Mustafa Kemal'in ellerinde
Zafer çiçekleriyle bezenmiş bir dal;
Bir güneş gibi doğacak Samsun ufkunda
19 Mayıs sabahı
Mustafa Kemal...

Karadeniz sere serpe uzanmış önünde
BandırmaVapuru yavaş yavaş yol alır,
Gazi Anadolum divan kurmuş bekleşir
Mustafa Kemal geliyor.
Vapur yaklaşır yaklaşır
Secde eder dağlar taşlar,
Selâm verir Gazi Anadolum;
Bandırma Vapurunun içinde
Güneşten süt emmiş
Bir sarışın kahraman var.

Mustafa Kemal, ölümsüz kahraman,
Sen Samsun'a ayak bastığın an,
Al bir bayrak gibi açılıp rüzgârınla
Dalgalandı vatan.

Özker YAŞIN

Büyük kurtarıcı şöyle düşündü:

«— Düşündüklerimi yerine getiremedikten sonra ölmek daha iyidir!»

Mustafa Kemal Paşa, 27 yıllık köhne Bandırma vapuruna biner binmez kaptana bütün hiziyle Karadenize açılmasını emretti.

İstanbul Boğazından çıkarken Mustafa Kemal Paşa, Kaptan İsmail Hakkı Dursun'a, arkalarından takip edileceklerini bildirdi.

Babacan Kaptan:

«— Ne aksi, dedi, bu denize ilk defa çıkıyorum. Üstelik puslamız da biraz bozuktur!»

«— Ziyanı yok!... Kıyı kıyı gidersiniz. Bundan sonra maksat, Anadolu'nun herhangi bir yerine ayak basmaktır!...»

Karadeniz'in dalgalariyle boğuşa boğuşa, ağır ağır ilerliyen Bandırma vapurundaki 9. Ordu Müfettişliği mensuplarının hemen hepsi-

ni deniz tuttuğu için kamaralarına çekildiler. Yalnız O, dimdik duruyor, ufukları kollıyarak düşünüyordu.

Önce Sinop'a uğradılar. Büyük Kumandan, orada göreceği kimselerle görüştükten sonra yine Bandırma vapuru ile yoluna devam etti. Eğer başka bir vasıta bulunabilseydi, takip edenleri yanıltmak üzere, Bandırma vapurunu terkedecekti. Fakat...

Bandırma vapuru yine bata çıka yola koyuldu ve 19 Mayıs salı sabahı gün ağarırken Samsun'a vardı. Ortalık iyice aydınlandıktan sonra, saat 9 da Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a ayak bastı.

Sahilde müthiş bir halk kalabalığı vardı. Alkışlar ve «Yaşa, varol!» sesleri arasında misafir edileceği otele geldi ve kısa zamanda durum hakkında izahat aldı. Ve gördü ki, İstanbul'da kendisine uzatılan dosyada yazılı olanların hepsi yalandır, yanlıştır. Gerçekte eziyet gören, baskılara uğrayan Türk halkıdır. Bu gerçeği yakından gördükten ve öğrendikten sonra millî kini ve heyecanı büsbütün şahlanan Mustafa Kemal Paşa, Anadolu'yu adım adım dolaşarak halkı toplamağa, birleştirmeğe, kaynaştırmağa başladı. Bu hazırlıklardan sonra öldüğü, söndüğü sanılan Türk kuvveti ve kahramanlığı kendini gösterdi, harekete geçti ve memleket kurtuldu.

Enver Naci Gökşen

OKUNACAK ROMANLAR

Yeşil Mühürlü Mektup

★

Pembe Evin Kedisi

★

Marko Polo

★

Kaçırılan Doktor

Her kitap 2 lira

DOĞAN KARDEŞ Y.AYINLARI

Zararlı yayınlarla savaşan kardeşler gün geçtikçe çoğalıyor. Yurdun birçok yerlerinde kötü dergiler ve kitaplarla savaş kulüpleri kuruluyor. Yukarıda, İzmir - Karşıyaka, Ankara İlkokulu IV. A sınıfı öğrencilerinden Meral Aydın kardeşin kurduğu kulübün üyelerini görüyorsunuz. Gelecek sayılarımızda sizlere diğer okulların üyelerini de tanıtacağız.

ÇALINAN KUPA

— Dikkat edin, şimdi bu yumurtayı gözünüzün önünde kaybedeceğim. Bir iki, üç...

Paul, böyle söyliyerek elini yumurtanın üstünden geçirdi... Hoppala yumurta yok olmuştu. Arkadaşları heyecanla onu alkışladılar.

Çocuklar okul müsameresine hazırlanıyordu. Müsamerede hokkabazlık yapmak işi de Paul'e düşmüştü. Doğrusu o da bu işte pek kabiliyetliydi. Çünkü hokkabazlığı başarmak herkesin harcı değildi. Her şeyden önce soğukkanlı olmak gerekiyordu.

Paul'den sonra sıra ile diğer arkadaşları da rollerini prova ettiler.

Ertesi gün müsamerede rolü olan bütün çocuklar, okulun büyük müsamere salonunu ve sahneyi hazırlamakla uğraştılar. Her şey yerli yerinde olmalı, temsilde hiçbir aksaklığa meydan verilmemeliydi.

★

Nihayet beklenen gün geldi. Müsamere salonu öğrenci velileri ve çocuklarla tıklım tıklım dolmuştu. Paul'ün rolü iki kısımdı. Birinci kısımda basit hokkabazlık numaraları yapacak, ikinci kısımda ise, doğrudan doğruya kendisi ortadan kaybolacak, sonra sahnenin bir kenarında duran büyükçe bir sandığın içinden çıkacaktı.

Paul rolünün ilk kısmını büyük bir başarıyla tamamladı. Sıra ikinci kısma geldiği zaman perde indi, Paul perdenin önüne çıktı. Herkes heyecan içindeydi. Paul seyircilere selâm verdikten sonra söze başladı:

— Şimdi size çok güç bir numara takdim edeceğim. Bunu ancak Amerika'da bazı çok usta illüzyonistler başarabilmektedir. Şimdi burada, hepinizin gözü önünde kaybolacak, sonra sahnenin karşısındaki sandığın içinden çıkacağım.

Sonra usta bir artist gibi seslendi:

— Perdeyi açın!

Perde yavaş yavaş kalktı. Sahne bomboştu, yalnız bir köşede bir sandık duruyordu. Paul yavaş yavaş sandığa doğru ilerledi, içine girdi, herkesin gözü önünde kapağı kapandı. Tabiî sandığın içinden sahnenin arkasına gizli ve daracık bir geçit olduğunu tahmin etmişsinizdir. O sırada içeri giren üç çocuk koşarak sandığın kapağını açtılar. Evet bomboştu. Paul kaybolmuştu. Çocuklardan biri:

— Şimdi size birer şiir okuyacağız. Şiirlerin okunması bitince sandığın kapağı açılacak ve arkadaşımız Paul meydana çıkacak...

Paul numarasını başarıyla bitirip sahnenin arkasına çıkınca soyunma odasına gitti. Biraz dinlendi. O sırada öğretmenleri gelip onu tebrik ettiler, Paul de biraz dinlendikten sonra tekrar sahneye dönmek üzere dışarı çıktığı sırada gözüne hiç tanımadığı iki kişi ilişti.

Minah Kuşu

Minah, Hindistan'da yaşıyan bir kuştur. Simsiyah tüyleri, altın renkli kulakları vardır. Boğazına pek düşkündür. Çekirgelere ve yemişlere dayanamaz, Papağan gibi de konuşur. Yalnız onun kadar uslu değil, aksine çok yaramaz ve haindir. Meselâ, korkunç sesler çıkararak çocukları ürkütmekten, ve hizmetçi kızları, hanımları gibi çağırarak şaşırtmaktan büyük zevk duyar. Parlak şeylere çok musallattır. Onları didik didik didikler. Çocukların çıplak bacaklarını gagalıyarak canlarını yakar.

Bir hayvan meraklısı, bu kuşu evimde besleyim demiş. Akşam eve gelince bir de ne görsün? Odasındaki eşyalar darmadağın! Arkadaşları ona oyun yapıyor sanmış, odasını kilitlemiş. Fakat bu da fayda etmemiş. Akşama dönünce, eşyasını yine karmakarışık bulmuş. Nihayet bir gün kapıdan gözleyince, odayı yaramaz kuşun dağıttığını görmüş. Minah, bu yaptıkları yetmiyormuş gibi, üstelik bir de kahkahalarla gülmeğe başlamış.

İyi ki, bu yaramaz kuş, bizim memlekette yaşamıyor!

Önce bunların öğrenci velileri olabileceğini düşündü. Ama adamların çekingen bir halleri vardı. Allahtan, Paul'ü görmemişlerdi. Akıllı çocuk bunu fırsat bilerek bir kenara saklanıp onları gözetlemiye başladı. Biraz dikkat edince adamlardan birinin koltuğunda okulun kıymetli altın kupasını gördü. Bu kupa hem bir hâtıraydı, hem de altın olduğu için değerliydi.

Çocuk ne yapacağını şaşırmıştı. Bağırıp çağıracak, başkalarına haber verecek vakit yoktu. Hiç düşünmeden adamları takibe başladı.

— Oyun ne olursa olsun, diye düşünüyordu. Okulun kupası her şeyden önemli.

Sokağa çıkınca adamlar orada bekliyen bir otomobile bindiler. Paul o kadar telâşlıydı ki, ne yaptığını düşünmeden arabanın arkasına sıçrayıverdi.

Çok geçmeden otomobil yol almaya başlamıştı. Çocukçağız durumunun fenalığını anladığı zaman çoktan iş işten geçmişti. Ancak yoldan geçenler kendisini görürse bir yardımda bulunabilirlerdi. Halbuki vakit gece olduğu için gelip geçen de azdı.

Aradan on beş dakika kadar geçti. Zavallı çocuk gittikçe kuvvetten düştüğünü hissediyor, bayılacak gibi oluyordu. Birden arkadan bir canavar düdüğü hissetti. Başını çevirip baktı, gelen bir polis otomobiliydi. Oh, artık kurtulmuş sayılırdı. Bir yandan düşmemeye çalışıyor, bir yandan da eliyle işaret ederek polisleri imdada çağırıyordu.

Fakat aksine, otomobil, polis arabasının sesini duyunca, duracağına daha da hızlanmıştı. Paul'ün artık bütün takatı tükenmişti. Otomobile sıkı sıkı tutundu, gözlerini kapadı. Böylece bir on dakika daha gittiler. Nihayet haydutlar kaçamıyacaklarını anlamış olmalılar ki, ister istemez durdular, hemen arkadaki arabadan inen polislerden biri Paul'ü kucaklayıp polis arabasına getirdi.

★

Paul'ün kaybolma numarasından sonra sahneye çıkan çocuklar şiirlerini okuduktan sonra daha önce kararlaştırdıkları gibi, sandığın kapağını açtılar... O da ne... Sandık sahiden boştu. Hiç bozuntuya vermeden tekrar kapadılar. Seyircilere dönerek:

— Şimdi programımızın diğer numarasına geçiyoruz. Kaybolma numarasına daha sonra devam edilecektir, dediler.

★ ★ ★ ★ ★ ★

KARDEŞLERİMİZDEN ŞİİRLER

LÂMBA

Düğmene kim basarsa,
Hemencecik yanarsın.
Karanlık odayı
Bembeyaz yaparsın.

Meral KUM

BABAM

Hep bizim için.
Soğuk demez,
Sıcak demez
Dağlarda çalışır
Çalışır, güzel babam...

İsmail MAHMUTOĞLU

★ ★ ★ ★ ★ ★

Sahne arkasında temsili idare eden öğretmenler bu işe şaşıp kalmışlardı. Biraz önce, soyunma odasında gördükleri Paul'e ne olabilirdi?

Polislerin arabasına biner binmez Paul'ün ilk işi olup bitenleri anlatmak oldu. Kupa kurtarılmıştı. Ama oyundaki rolü kendisini bekliyordu, onun için bir an önce okula dönmesi gerekti.

Polisler bu cesur çocuğun anlattıklarını dikkatle dinledikten sonra ona hak verdiler. Polislerden ikisi hırsızları merkeze götürürken, diğeri de Paul ile beraber bir taksiye atlayıp okulun yolunu tuttu. Kıymetli kupa Paul'ün kucağındaydı.

Onun bir yanında polisle kucağında kupa olduğu halde döndüğü zaman, öğretmenlerinin nasıl şaşırdığını siz düşünün.

Ama bu olay okul müsameresine büyük bir canlılık vermişti. Çünkü temsil bitecegi sırada öğretmenlerden biri tek başına sahneye çıktı ve:

— Şimdi size bugünkü müsameremizin en gerçek ve en heyecanlı kısmını takdim ediyoruz, diye söze başladıktan sonra, Paul'ün başından geçenleri bir bir anlattı.

Öğretmen sözünü bitireceği sırada Paul de sahneye çıktı. Alkıştan neredeyse müsamere salonu yıkılacaktı. Herkes bu cesur çocuğu kucaklayıp alnından öpmek istiyordu.

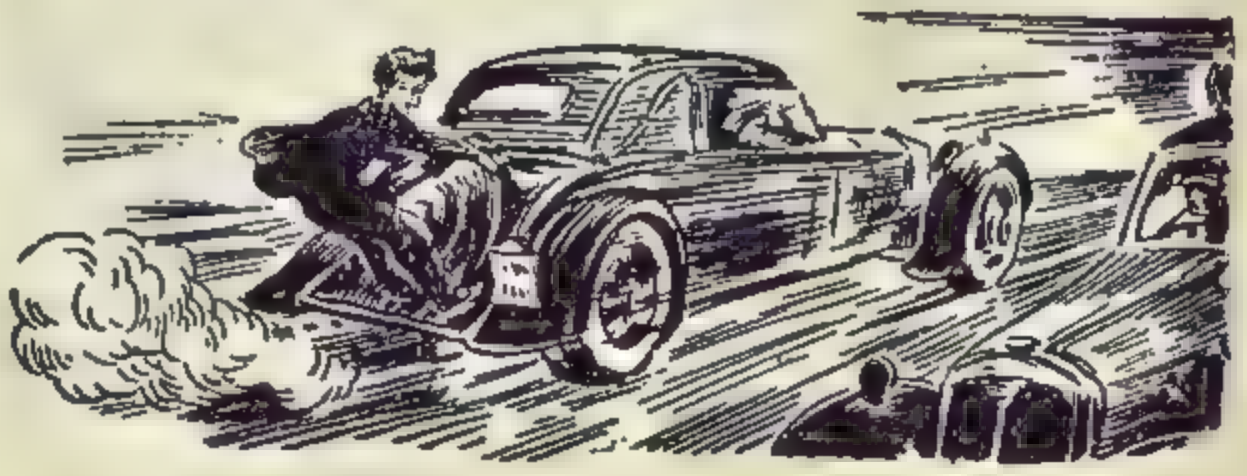

Hangisi Haklı?

BİR akşam, bir kurbağa ile bir kaplumbağa, gölün kapısındaki büyük bir nilüfer yaprağının üstünde karşılaştılar. Kurbağa hemen vıraklıyarak:

— Bu benim yaprağım, sen de nereden çıktın, dedi.

Kaplumbağa da:

— Ne münasebet, diye itiraz etti. Her gün ben burada güneşlenirim.

— Hayır, bir yanlışın olacak. Ben bütün akşamlarımı bu yaprağın üzerinde geçiririm.

— Ben yalan mı söylüyorum sana? Kaç arkadaşım beni bu yaprağın üstünde görmüştür.

— Beni de burada gören bir yığın dostum var.

Artık kaplumbağanın sabrı taşmıştı:

— İnanmazsan şu leyleğe soralım, dedi.

Leylek kaplumbağayı dinledikten sonra:

— Evet, dedi, ne zaman buradan geçsem seni o yaprağın üzerinde görürüm.

Bunun üzerine kurbağa da yarasaya sordu, o da:

— Evet, kurbağa kardeş, dedi, ben her zaman seni o yaprağın üstünde görürüm.

Kaplumbağa:

— Öyleyse bir de kargaya soralım, dedi.

Karganın yuvasına gidip seslendiler. Kaplumbağa:

— Söyle karga kardeş, dedi, buradan gelip geçerken, beni bu yaprağın üstünde görür müsün, görmez misin?

— Ben ne zaman buradan geçsem seni o yaprağın üstünde görürüm.

Kurbağa bu cevap üzerine:

— İmkânı yok, olamaz, diye homurdandı.

Sonra:

— En iyisi bu işi baykuşa soralım, dedi, o her şeyi herkesten iyi bilir.

Ona dertlerini anlattıkları zaman baykuş başını sallıyarak:

— İkiniz de hem haklısınız, hem de haksızsınız, diye cevap verdi.

— Nasıl olur?

— Kaplumbağanın arkadaşları doğru söylüyor, çünkü onu gündüzleri orada görürler. Kurbağanın arkadaşlarının söyledikleri de doğru. Çünkü onu geceleri orada gördüler.

— Peki, neden bu geceye kadar karşılaşmadık?

— Çünkü biriniz gelmeden öbürünüz gitmiş oluyordu. Bu gece Bay Kaplumbağa siz biraz geç kaldınız. Bay Kurbağa siz de biraz erken geldiniz. Böylece ilk defa karşılaşmış oldunuz.

Doğrusu baykuş işi aydınlatmıştı. Kaplumbağa:

— Mademki böyle, o halde bu bizim ikimizin yaprağı demektir, dedi. Gündüz benim, gece onun.

Böyle dedikten sonra:

— Teşekkür ederiz Bay Baykuş, Allahaısmarladık Bay Kurbağa, diye oradan ayrıldı.

Kurbağa da yaprağın ortasına kurularak:

— Güle güle, Bay Kaplumbağa, diye cevap verdi.

DÜNYANIN EN BÜYÜK HARİTASI

Dünyanın en büyük haritası San Fransisko'da yapılmıştır. Bu, Kalifornıya'nın kabartma haritasıdır. Boyu 30, eni 9 metredir. Bu haritayı yapmak için tam bir yıl, 26 kişi çalışmış ve bir milyon lira harcanmıştır.

✶

DÜNYADA KAÇ ÇEŞİT DİL KONUŞULUR?

Zamanımızda, yeryüzünde konuşulan dillerin sayısı 2796 yı bulmaktadır. Bunlara artık kullanılmayan diller de ilâve edilirse, bu sayı 6760'a çıkıyor.

BİLMECE BULMACA...

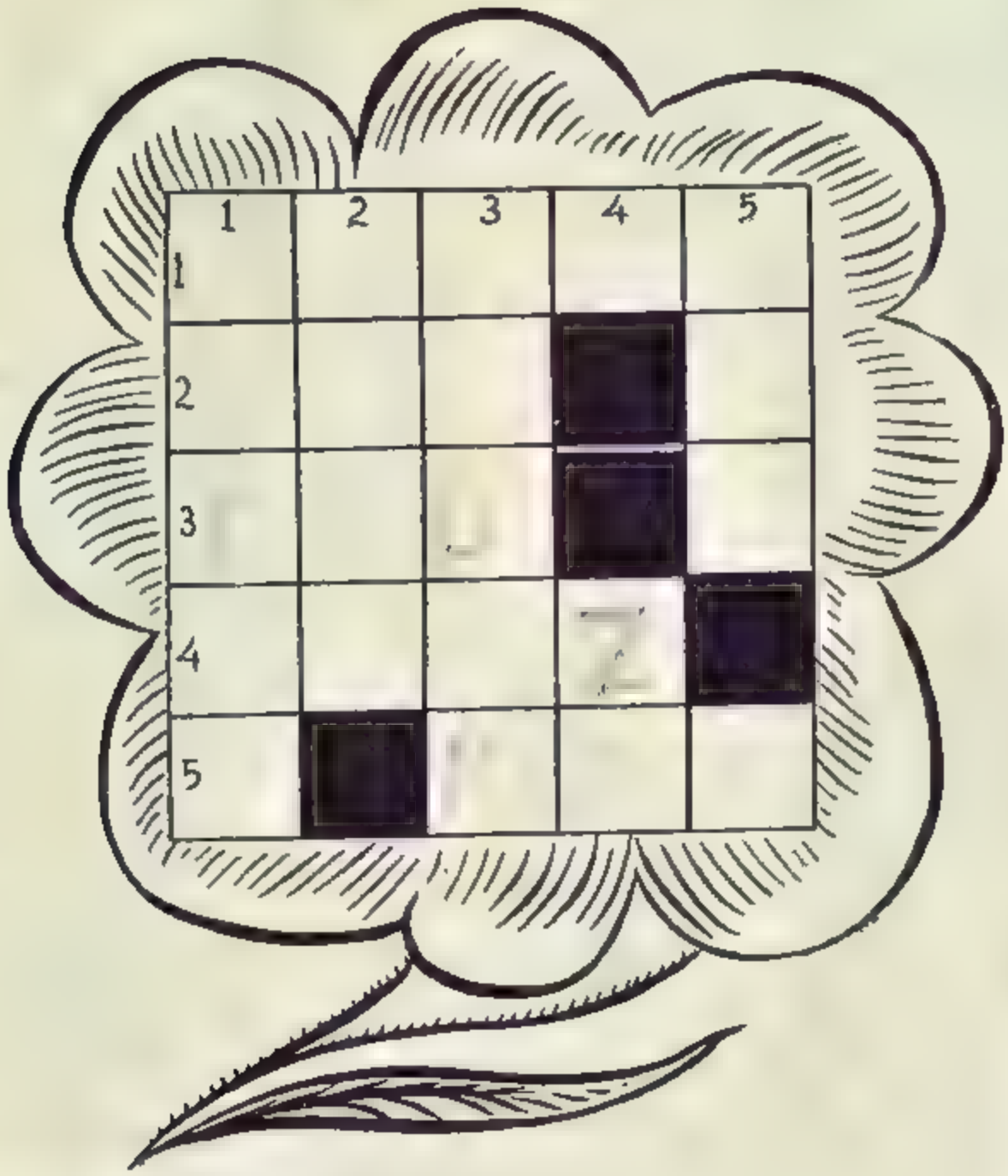

Soldan sağa:

1 — Bir sınır nehrimiz. 2 — Bir göz rengi. 3 — Kabul etmeme. 4 —Uyandırma. 5 — Üstünden tren geçer.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Gezegen. 2 — Bir mutfak eşyası. 3 — Gözle görülmeyen bir şeyin bulunduğu yeri keşfeden bir âlet. 4 — Tersi çok değil. 5 — Bir Orta Avrupa milletinden bir tanesi.

Hazırlayan: Nâlân Volganlı

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

1. Panama şapkaları ilk defa Panama'da yapıldı.

2. Makarna yemeğini ilk defa İtalyanlar yapmışlardır.

3. Balina büyük bir balıktır.

CEVAPLAR

1 - Yanlış. Panama şapkaları ilk defa Ekvatör Cumhuriyetinde yapılmıştır. 2 - Yanlış. Gezgin Marko Polo makarnayı 13. Yüzyılda Çin'de görmüştür. 3 - Yanlış. Balina balık değil, memeli bir hayvandır.

★

T H M A E
M N S O A
I C A T S
Y A O T K
H R İ A M

Yukarıda beş erkek adı yazılıdır. Yalnız harfler karışmış olduğu için okunmuyor. Onları sıraya koyup isimleri okuyun.

★

T. Y

K. S

Yukarıdaki (T. Y) ve (K. S) harflerinin arasına öyle harfler koyun ki, her birinden beşer ayrı kelime çıksın.

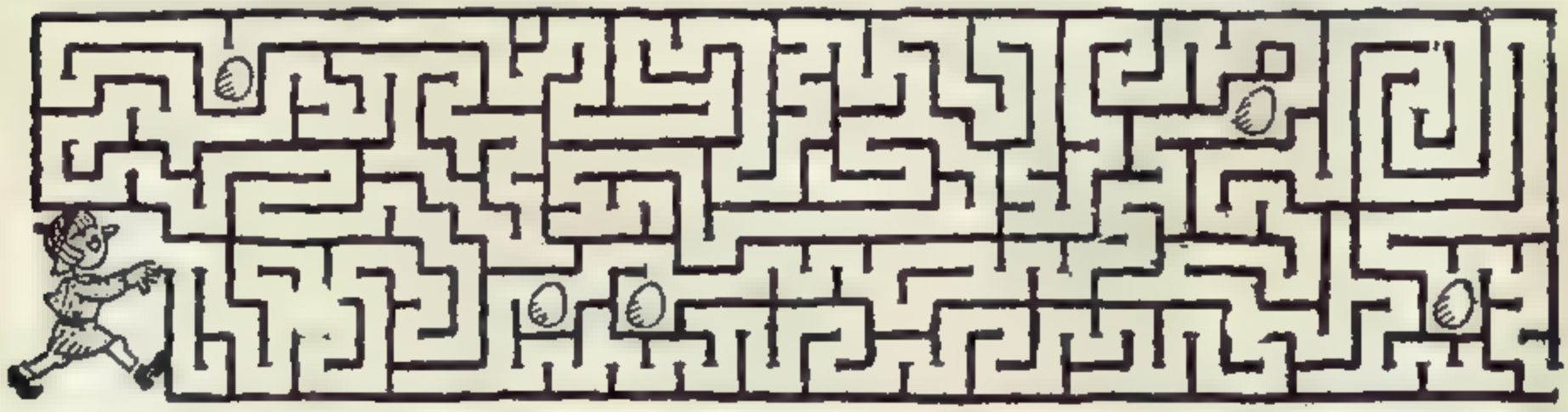

Bakalım bu küçük kardeş yolunun üstündeki beş yumurtayı nasıl toplayabilecek?

BUKALEMUN

— Başı 35. sayfada —

baka hücrelerinin bir kısmında Melanin denilen siyah renk maddesi, bir kısmında da kızılca bir renk maddesi bulunur. Sıcaklık veya ışık etkisi ile veya hayvanın korku, kızma gibi hallerine ve bulunduğu yerin durumuna göre bu renk maddeleri, alt tabakadan üst tabakaya geçerek o tabakanın ve dış-derinin rengini değiştirir. Tabiî olan toprak rengi koyulaşır, siyaha yakın kahverengi olur, yahut yeşilleşerek koyu bir yeşil olur veya hafifçe kızara kızara kiremit rengini alır. Bu satırları yazan, haylı yıl önce, Antalyada bir Bukalemunun yeşil otlar üzerinde birkaç dakikada yeşil renge ve kırmızı bir battaniye üzerinde de kiremit rengine girdiğini görmüştür.

Ancak Bukalemun her renge giremez, meselâ mavi, mor ve turuncu rengini aldığı görülmemiştir. Bu çirkin, fakat çok marifetli ve sinek ve böcekleri yiyip yok etmesinden dolayı, pek faydalı hayvanda bu kadarcık bir kusur çok görülmez sanırım.

★

KİM BİLİYOR'UN CEVAPLARI

1 — 416 kilometre. 2 — Polis hafiyesi. 3 — Maden kömüründen. 4 — Üstüne sarmaşıklı ağaç, asma veya çiçek sarılmak üzere yapılmış kafesli çatı. 5 — Bursa. 6 — İran. 7 — Balıkyağı, yumurta sarısı, Kakao yağı. 8 — Yıldırım Beyazıd. 9 — 1,5 milyon lira değerinde para ikramiyesi ile 40 apartman dairesi.

KİM BİLİYOR?

1 — Yeşilırmağın uzunluğu ne kadardır?
2 — Detektif ne demektir?
3 — Katran neden elde edilir?
4 — Çardak nedir?
5 — Gemlik hangi vilâyetimizin kazasıdır?
6 — İsfahan şehri hangi memlekettedir?
7 — D vitamini hangi yiyeceklerde bulunur?
8 — Anadoluhisarını hangi padişah yaptırmıştır?
9 — Yapı ve Kredi Bankası bu yıl İkramiyeli Aile Cüzdanı sahiplerine ne gibi ikramiyeler dağıtıyor?

— Doğru cevaplar aşağıda —

Yeni bir Doğan Kardeş kitabı :

DÜNYANIN DÖRT BUCAĞINDAN DOSTLAR

Güzel kitaplar serisi arasında çıkan bu eserde dünyanın dört bucağından bir hayvanat bahçesine toplanmış hayvanların bilmediğiniz taraflarını öğreneceksiniz. Ünlü Alman yazarı Felix Salten'in bu kitabı sizi yepyeni, zengin bir âlemle karşı karşıya getirecektir.

İyi kâğıda basılmış ★ renkli ★ resimli ★ cildli lüks baskı ★ Fiatı 10 lira

DOĞAN KARDEŞ YAYINLARI

ANNELER GÜNÜNDE

ANNECİĞİNİZİ EN ÇOK SEVİNDİRECEK HEDİYE BİR

Vakko'dur

"Anneler Gününde„ anneme ne hediye etsem diye düşünmeyiniz, boşuna zihninizi yormayınız. Vakko'nun zengin çeşitleri arasında, bir liradan elli liraya kadar en makbul hediyelikler sizleri bekliyor.

Gündeliklerinizden kolayca biriktirebileceğiniz birkaç lira ile alacağınız bir Vakko mendili... veya daha fazlaya, meselâ 8, 10, 20 hatta 45-50 liraya alacağınız bir Vakko eşarbı anneniz için ne büyük bir sevinç kaynağı olacaktır, biliyor musunuz?

Daima modanın en son yeniliklerini getiren Vakko Eşarpları, cazip renkleri ve güzel desenleri ile anneciğinizin sevimli çehresini bir kat daha manalandıracak, şıklığını bir kat daha artıracak, onu melekler gibi şipşirin yapacaktır.

Vakit kaybetmeyiniz. Anneniz için memleketimizin ileri gelen tuhafiye mağazalarından bir Vakko mendili veya eşarbı seçiniz.

FAAL

AVCI DAYININ MACERALARI

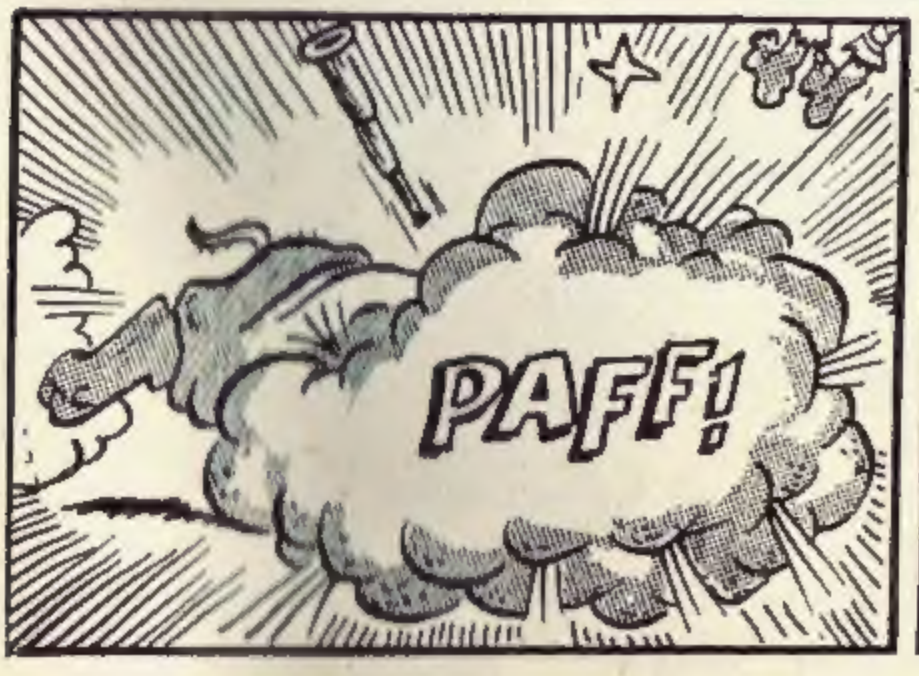

Uzun uzun anlattı — «İşte ciğer böyle pişer,» dedi Köse Kâhya. Hoca tarifi bir kâğıda yazdı; kâğıdı da koynuna soktu.

Doğru çarşıya gitti. İyi bir ciğer seçti. Evin yolunu tuttu.

Hem gidiyor, hem düşünüyordu. Öyle pişirecekti ki karısı şaşıp kalacaktı.

Derken tepeden ok gibi inen atmaca ciğeri kapınca şaşırmak Hocaya düştü.

Fakat Hocamız çabuk buldu teselliyi: Kuşun ardından bağırdı! «Ciğer sende ama tarif bende. Ağız tadıyla yiyemezsin ki!»

Doğan Kardeş Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmetidir.